

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Співпраця

Індія: країна
невикористаних можливостей

► СТОР. 7

Енергозбереження

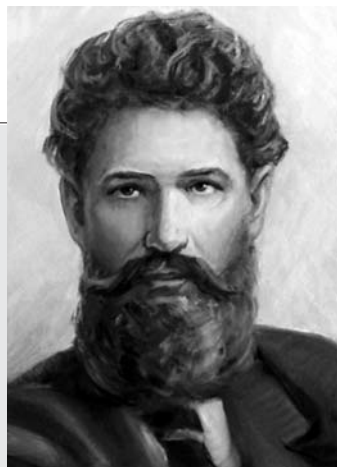
Утеплити «панельку» —
відчули економію

► СТОР. 10

Культура

Київський
позитивіст
із романтичним
серцем

► СТОР. 12—13

№ 182 (6436)

СУБОТА, 24 ВЕРЕСНЯ 2016 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР: Дошкільне дитинство — райдужна основа для життєвого сценарію

На інформаційну
агресію Кремля
треба адекватно
реагувати

Парламентська хроніка
Ранкове засідання
23 вересня

Традиційно у п'ятницю засідання розпочалося годинаю запитань до уряду. Народні депутати заслухали інформацію від віце-прем'єр-міністра В'ячеслава Кириленка. Йшлося про шляхи унеможливлення продажу на території нашої країни російської друкованої продукції антиукраїнського змісту. Урядовець назвав таку літературу «одним з інструментів інформаційної агресії проти України», а також наголосив на тому, що подібне чтиво загрожує національній безпеці.

Інформаційні можливості країни-агресора парламентарії обмежили ще в 2014 році, на сказав В. Кириленко.

► СТОР. 2

Міжнародний
трибунал —
наїефективніша
відповідь
на мерзенний злочин

Україна закликала Раду безпеки ООН повторно розглянути питання про створення міжнародного трибуналу, щоб притягнути до відповідальності винних у катастрофі пасажирського літака рейсу MH17 в небі над Донбасом. Тоді загинули всі 298 осіб, які перебували на борту. Про це на засіданні Радбезу ООН заявив міністр закордонних справ України Павло Клімкін.

«Торік зусилля зі створення міжнародного трибуналу щодо судового переслідування... було саботовано в цій залі шляхом вето одного постійного члена. Такий суд, я впевнений, був би нашим найефективнішим інструментом для відповіді на цей мерзенний злочин», — заявив міністр. Він також додав, що Україна продовжує роботу з іншими країнами-партнерами в рамках спільної слідчої групи, щоб представити варіанти механізму встановлення відповідальності за катастрофу малайзійського літака.

Посол Росії в ООН Віталій Чуркін назвав заяву Клімкіна «провокацією».

Очі дитини — чисте дзеркальце, в якому світяться довіра, надія, любов. Дуже важливо не обдурити їх. Яким виросте нове покоління українців, багато в чому залежить від вихователів і педагогів, яких наші діти зустрінуть на своєму шляху. Як зробити перші кроки малюків у пізнанні величезного світу захопливими, змістовними й безпечними, як допомогти їм зрозуміти й прийняти те, що відбувається навколо, усвідомити себе вільною особистістю й водночас розфарбувати чудову пору дитинства яскравими фарбами веселки? Ці питання обговорювали вчені, практики, керівники, меценати й батьки

Дитина у світі дорослих.

Фотоетюд Андрія НЕСТЕРЕНКА з архіву «Голосу України».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

вчора під час проведення Всеукраїнського Дня дошкільного виховання в Київському міському Палаці дітей і юнацтва. А методист столичного дитсадка №614 Вікторія Левчук продемонструвала деякі «відповіді», провівши майстер-клас екзотичних візерунків на пергаменті («Пергамано») для маленьких і дорослих (на знімку вгорі), ще раз довівши, що творчість єднає, вчить прекрасному й відкриває в кожному таланті. Головне — не пропустити цю мить відкриттів у дитині. Адже всі ми — родом із дитинства. І помилки виховання, байдужість і нелюбов хворобливим рефреном проходять по всьому життєвому сценарію.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ ЧИТАЙТЕ НА 5-Й СТОР.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

ПОДІЇ

У столиці ввели
нічний сухий закон

На сесії Київради депутати проголосували за заборону на продаж з 23-ї до 10-ї години алкоголю, слабоалкогольних напоїв і пива в закладах торгівлі, крім ресторанів і барів. Заборону на продаж таких напоїв у кіосках було введено ще навесні. Контролюватимуть виконання цього рішення правоохоронні органи.

Депутати обґрунтовують уведення нічного сухого закону турботою про здоров'я населення, адже від алкоголізму в Україні за рік помирають майже 40 тисяч людей. Крім того, переваги заборони в тому, що знизиться кількість правопорушень і смертність від нещасних випадків через сп'яніння, а городяни зможуть комфортніше почуватися у своєму місті у вечірній і нічний час.

Посівна збилася з графіка

Чиновники запевняють, що впоратяться з посівною. Хоча нині в багатьох регіонах спостерігається відставання від звичних графіків. Про це повідомили на селекторній нараді, яку провів перший заступник міністра аграрної політики та продовольства України Максим Мартинюк. Він також зазначив, що аграрії опинились у складній ситуації під час проведення осінньої посівної через посуху. Вона стримує роботи і відтягує агротехнічні строки посіву. Але, за словами чиновника, ще є надія, що погодні умови будуть сприятливіші, тому і наступного року результат очікується не гірший, ніж тепер. Низку цьогорічних врожайних показників посадовець назвав рекордними. Після повного завершення збирання ранніх зернових і зернобобових валовий збір по країні становив понад 1,9 мільйона тонн, що на 220 тисяч більше, ніж торік. Валове виробництво озимої пшениці — понад 1,3 мільйона тонн.

► СТОР. 9

КОРОТКО

■ Українські військові льотчики беруть участь в авіашоу Malta International Airshow, що відбуватиметься 24—25 вересня у місті Лука (Республіка Мальта), **повідомив прес-секретар Міноборони Олексій ЧОРНОБАЙ.**

■ Кабінет Міністрів визначив 18 лауреатів премії, досягнення яких сприяють розвитку молодіжних ініціатив на місцевому рівні. Серед них — мешканка Івано-Франківщини Катерина Красній, співорганізатор національно-патріотичної молодіжної військової програми «Карпатський Легіон», **довідалася наш власкор Галина БРУХАЛЬ.**

■ Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, ухвалила рішення про збільшення тарифів місцевого телефонного зв'язку, **інформувє прес-служба комісії.**

Українці зможуть оформити субсидію на орендоване житло (Мінсоцполітики)

На інформаційну агресію Кремля треба адекватно реагувати

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання
23 вересня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Тоді під заборону підпа-
ла значна кількість росій-
ських каналів. Ухвалено та-
кож рішення про захист ін-
формаційного простору,
відтак заборонено агресив-
ну кіно- та телепродукцію.
Діячі мистецтва та культури
з Російської Федерації, які
зайняли активну позицію
несприйняття нашого суве-
ренітету та територіальної
цілісності, потрапили під
режим санкцій, як і про-
дукція, пов'язана з їхньою
діяльністю. Друковані това-
ри у цьому підході В. Кири-
ленко назвав «прогали-
ною». Він навів приклад,
який став можливим саме
через такий стан справ. На-
весні, під час Книжкового
арсеналу, який зібрав чимало
книголюбів, абсолютно
відкрито продавали книгу
«путінського пропагандиста
Дугіна». За словами віце-
прем'єра, це «фашиствую-
щий публіцист, який не
визнає існування україн-
ського народу і прямо за-
ликає вбивати українців». Випадки, коли книги по-
дібного змісту потрапляють
на територію нашої країни,
— не поодинокі.

Урядовці змушені були
шукати шляхи розв'язання
цієї проблеми. Для цього

ження загороджувальних
мит дисонувала із деякими
міжнародними угодами,
підписаними нами. Зупи-
нилися на такому результа-
тивному рішенні — запро-
вадження дозвільної систе-
ми для книжкової продук-
ції, яка походить винятково
з країни-агресора. Це рі-
шення обговорено на всіх
урядових рівнях, пройшла
громадська дискусія, і на
засіданні Кабінету Мініс-
трів члени уряду одностай-
но підтримали проект від-
повідного закону. Нині він
уже зареєстрований у Вер-
ховній Раді.

У відповідь на це Голова
Верховної Ради Андрій Па-
рубій повідомив, що нас-

Віце-прем'єр-міністр України
В'ячеслав Кириленко.

ЦИФРИ

Офіційна статистика свідчить про стабільне па-
діння імпорту російських книжок в Україну. У
2012 році їх завезено до нас на 33 мільйони
доларів. У 2013 році — на 23 мільйони, у 2014
(початок російської агресії) — на 12 мільйонів.
У 2015 році цей показник опустився до 3,7
мільйона доларів. А за вісім місяців цього року
до нас завезли продукції навіть не на два міль-
йони. Проте, за словами Віце-прем'єр-міністра
В. Кириленка, проблема полягає у нелегально-
му потоці російського товару на наш ринок.
Ідеться про так звану сіру продукцію, коли під-
приємці завозять до півтонни книжок у своєму
мікроавтобусі. Саме така продукція спрямована
на розпалювання міжнаціональної ворожнечі.

комплекс, пов'язаний зі
сферою культури. Тож гла-
ва парламенту звернувся до
урядовця з пропозицією ак-
тивно попрацювати спільно
з комітетом, щоб визначити
документи, які необхідно
розглянути першочергово.

Віце-прем'єр-міністр з
питань європейської та єв-
роатлантичної інтеграції
України Іванна Климпуш-
Цинцадзе звернулася до
парламентаріїв з інформа-
цією такого змісту. Нині
ми перебуваємо на етапі,
на якому можна підбивати
перші підсумки стосовно
виконання Угоди про асо-
ціацію. Цей документ про-
писаний на більш як трьох
тисячах сторінках і перед-
бачає ухвалення майже
трьох сотень актів права
Європейського Союзу, які
ми маємо впровадити в
життя більш як у 25 сферах
правовідносин. Для нас це
одночасно і виклик, і сер-
йозна платформа для того,
щоб вийти на ринки Євро-
союзу, для підвищення
рівня внутрішніх послуг

ства до норм ЄС, відповід-
но до вимог договору про
асоціацію. Водночас уже
нині у Верховній Раді є
низка подібних докумен-
тів, проте у народних
депутатів не доходять
руки до їх розгляду.
Ідеться про 56 зако-
нопроектів. Найближ-
чими днями урядовець
пообіцяла звернутися
до голови законодав-
чого органу з офіцій-
ним листом із чітким
переліком законодав-
чих актів, які необхід-
но ухвалити до сплину
дворічного терміну ви-
конання угоди.

Спілкуючись із
представниками Кабі-
нету Міністрів, народ-
ні депутати ставили за-
питання, які турбують
наших співвітчизників.
Так, представник Опо-
зиційного блоку Ігор
Шурма цікавився рів-
нем забезпечення ліками
на цей рік. У відповідь на
це Прем'єр-міністр Воло-
димир Гройсман поінфор-
мував, що минулого тижня
уряду спільно з профіль-
ним парламентським комі-
тетом вдалося розблокува-
ти постачання медикамен-
тів для онкохворих. Каб-
мін прийняв низку поста-
нов для того, щоб розбло-
кувати процес закупівлі.
Так, у проекті закону про
державний бюджет на 2017
рік закладено для цього 5,9
мільярда гривень. До того
ж уряд має намір виходити
на міжнародні закупівлі,
щоб не фінансувати «фар-
мацевтичну мафію». Вік-
тор Остапчук звернув ува-
гу на виступ наших спор-
тсменок на Олімпіаді, які
показали високий рівень у
синхронному плаванні.

Для того щоб стати на
олімпійський п'єдестал ім
не вистачило лише півбала
за 200-бальною шкалою.
Хоч дівчата й посіли чет-
верте місце, вони є героя-
ми цієї Олімпіади і заслу-
говують на грошову вина-
городу, вважає народний
депутат, який є також пре-
зидентом Федерації син-
хронного плавання. Мі-
ністр молоді та спорту Ігор
Жданов повідомив, що
відповідною урядовою
постановою невеликою
грошовою нагородою від-
значать і тих спортсменів,
які зупинилися за крок до
високих нагород.

Перший заступник Го-
лови Верховної Ради Ірина
Герашенко також скорис-
талася можливістю поста-
вити запитання до пред-
ставників уряду. Вона по-
відомила, що парламент
Нідерландів звернувся до
уряду своєї країни з про-

пив Віктор Галасюк. Він
звернув увагу на те, що ни-
ні в нашій країні 278 тисяч
громадян, людей з інвалід-
ністю першої, другої і
третьої групи, та пенсіоне-
рів, які не мають належного
стажу, отримують від дер-
жави виплату у розмірі мен-
ше тисячі гривень. НАТО
мість офіційний прожитко-
вий мінімум становить 1130
гривень, а реальний, за да-
ними Мінсоцполітики, ся-
гає 2269 гривень. Окрім то-
го, люди, які отримують та-
кий грошовий мізер, не мо-
жуть розраховувати і на ін-
дексацію своїх виплат. Пи-
тання підвищення соціаль-
них стандартів, як і питання
економічного розвитку, є
основним пріоритетом ді-
яльності уряду, відповів
Прем'єр-міністр Володи-
мир Гройсман. Він пообі-
цяв знайти шляхи для роз-
в'язання означеної пробле-
ми, але водночас звернувся

Руслан Сидорович, Оксана Сироїд.

ханням до 1 листопада
визначитися з приводу ре-
ферендуму щодо ратифіка-
ції Угоди про асоціацію
Україна — ЄС, попри те,
що цей референдум мав
рекомендаційний харак-
тер. Прем'єр Нідерландів
уже висловив намір врахо-
вувати результати опиту-
вання населення. Парла-
ментарій цікавилася, якої
тактики дотримуватиметь-
ся наш Кабінет Міністрів
за таких обставин.

«Ми продовжуємо спів-
працювати з усіма країна-
ми-членами ЄС, — повідо-
мила І. Климпуш-Цинца-
дзе. — Вважаємо неприй-
нятною таку позицію ке-
рівництва Нідерландів».

За заявою від двох фрак-
цій наприкінці години за-
питань до уряду із парла-
ментської трибуни висту-

до народних депутатів із
закликом, щоб вони «зро-
били свою справу». «Прий-
міть рішення про спецкон-
фіскацію, — сказав він. —
Прийміть рішення, які доз-
волять наповнювати бюд-
жет, не збільшуючи подат-
ковий тиск на бізнес».

Після того як представ-
ники уряду покинули се-
сійну залу, Перший зас-
тупник Голови Верховної
Ради І. Герашенко зачита-
ла 268 депутатських запи-
тів та звернень. Після пер-
ерви парламентарії пер-
ейшли до «Різного».

Учора в сесійній залі ві-
тали з днем народження на-
родного депутата Андрія
Немировського.

Надія СМІАН.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут —
www.golos.com.ua

Артур Герасимов, Ольга Богомолець.

зібрали велику групу видав-
ців, авторів, письменників
та публіцистів. Можливість
ліцензування російської
книги відхилили через ве-
лику кількість регуляторних
ускладнень. Ідея запровад-

тупного пленарного тижня
у парламенті мають намір
провести тематичні дні, які
охоплюють кілька блоків пи-
тань: екологічний, підпри-
ємницький, житлово-кому-
нальний, і, в тому числі, й

Як набуватимуть повноваження голови та депутати місцевих рад

Вечірнє засідання 22 вересня

Народні депутати продовжили
розгляд законопроектів із питань
децентралізації та енергетичної
сфери.

Прийнято за основу законопро-
ект про внесення змін до деяких
законів України щодо набуття пов-
новажень сільських, селищних,
міських голів (№ 4110) — 243 «за».
Представник профільного коміте-
ту — народний депутат України
Олена Ледовських — поінформу-
вала, що його метою є усунення
прогалин чинного законодавства і
врегулювання всього трьох прак-
тичних аспектів у діяльності місце-
вих рад. По-перше, пропонується
чітко вказати, що оголошення
сільською, селищною, міською ви-
борчою комісією на першому пле-
нарному засіданні сільської, се-
лищної, міської ради рішення про
обрання відповідного голови має
відбутися лише після реєстрації ці-
єї особи вказаною комісією. «Об-
рана, але незареєстрована комісі-
єю особа, не може приступити до
виконання посадових обов'язків»,
— зауважила доповідач. По-друге,
чинна норма закону передбачає,
що сільська, селищна, міська рада

обирає тимчасову президію з чис-
ла депутатів ради у кількості трьох-
п'яти осіб, які по чергову голову-
ють на пленарних засіданнях ради
до обрання секретаря ради, якщо
голову не обрано. Цей законопро-
ект розповсюджує це положення
на випадки, якщо відповідна осо-
ба територіальною виборчою ко-
місією не зареєстрована. І третє.
У разі неприйняття відповідною
територіальною виборчою комісі-
єю рішення про реєстрацію депу-
тата сільської, селищної, міського
голови, старости у визначений за-
коном термін, таке рішення може
прийняти ЦВК. Проектом пропо-
нується внести відповідні зміни
до законів «Про місцеве самовря-
дування в Україні», «Про місцеві
вибори» та «Про Центральну ви-
борчу комісію».

У цілому ухвалено Закон «Про
внесення змін до Закону України
«Про ринок природного газу»
(щодо страхового запасу природ-
ного газу)» — № 3617 (251 — «за»).

Закон зобов'язує постачальників
створювати страховий запас при-
родного газу в розмірі не більше
10 відсотків запланованого місяч-
ного обсягу постачання природно-

го газу споживачам на наступний
місяць. Розмір страхового запасу
встановлюється щорічно Кабіне-
том Міністрів України на однако-
вому рівні для всіх постачальни-
ків.

Парламент ратифікував Угоду
між Урядом України та Європей-
ським співтовариством з атомної
енергії про наукову і технологічну
співпрацю та асоційовану участь
України у Програмі наукових дос-
ліджень та навчання Євратом до
2018 року (№ 0109) — 255 «за».

Згідно з Угодою, європейська сто-
рона надає знижку на внесок Ук-
раїни у розмірі 95 % на весь пері-
од дії програми з перенесенням
сплати Україною внеску за 2016
рік на наступні періоди. Програма
сприятиме розвитку наукових дос-
ліджень у сфері атомної енергети-
ки.

У цілому також ухвалено Закон
«Про державну підтримку кінема-
тографії в Україні». Як зауважив
голова Комітету з питань культури
та духовності Микола Княжиць-
кий, метою цього законопроекту є
створення механізмів державної
підтримки національного кінема-
тографу, захист від піратства. До

проекту закону під час його дооп-
рацювання було подано 443 по-
правки від суб'єктів права законо-
давчої ініціативи. З них 94 врахо-
вано повністю, 134 відхилено. Над
законопроектом упродовж кількох
місяців працювали народні депу-
тати та велика робоча група з
представників Мінкультури, Дер-
жкіно, Мінекономрозвитку, Тор-
говельної палати США, експертів,
представників громадського сек-
тору.

Законопроект, зокрема, перед-
бачає: збільшення обсягу виробле-
них в Україні фільмів та їх тран-
сляції на телеканалах України;
зростання частки українських
фільмів в касових зборах України
з 2,5% до 25%; збільшення частки
українських фільмів та серіалів в
ефірі загальнонаціональних теле-
каналів утричі; розвиток сучасної
інфраструктури для виробництва
та розповсюдження кіно і серіалів
з метою створення конкурентоз-
датного, у тому числі і на зовніш-
ніх ринках, українського продук-
ту, а також задля залучення іно-
земних виробників контенту (очі-
кується інвестицій за найближчі
п'ять років — до 100 мільйонів до-

ларів), залучення інвестицій та
розвитку інфраструктури кінови-
робництва, посилення захисту ін-
телектуальної власності та бороть-
би з піратством.

Ухвалено низку постанов
призначення позачергових місце-
вих виборів на 4 грудня 2016 року,
про звільнення суддів, про Реко-
мendaції парламентських слухань
на тему: «Стратегія реінтеграції в
Україну тимчасово окупованої те-
риторії Автономної Республіки
Крим та міста Севастополь: проб-
лемні питання, шляхи, методи та
способи».

Народні депутати з «енної»
спроби не підтримали пропозицію
голови уряду про включення на
вимогу депутатської фракції «На-
родний фронт» до порядку денно-
го п'ятої сесії так званого зако-
нопроекту про спецконфіскацію
— «Про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо
забезпечення стягнення в дохід
держави необґрунтованих активів»
(№ 5142). За розгляд законопроєк-
ту «про спецконфіскацію» з пер-
шої спроби проголосували 196 де-
путатів, з другої — 204.

Олександра КУЧЕРЯВА.

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Мирним мешканцям зони АТО пропонують надати додатковий соціальний захист

Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення рекомендував парламенту підтримати за основу законопроект №4794 — «Про статус і соціальний захист мирних (цивільних) громадян, які постраждали внаслідок проведення антитерористичної операції».

Представляючи законопроект, його автор — народний депутат України Наталія Королевська — повідомила, що з початком військового конфлікту на Донбасі в Україні з'явилась група людей, яка «потребує всебічної державної підтримки». Йдеться про мирних (цивільних) громадян, які не брали безпосередньої участі у військових чи бойових діях під час проведення антитерористичної операції, але постраждали внаслідок її проведення, отримали каліцтво, зазнали матеріальних збитків тощо.

Законопроектом пропонується до такої категорії громадян віднести: осіб, які стали інвалідами внаслідок поранень чи інших ушкоджень здоров'я, отриманих у районах бойових дій; осіб, які отримали поранення чи інші ушкодження здоров'я у районах бойових дій; членів сімей, включаючи дітей, мирних (цивільних) громадян, які загинули або померли внаслідок поранення чи інших ушкоджень здоров'я, отриманих у районах бойових дій; внутрішньо переміщених осіб; осіб, які зазнали матеріальних збитків, що виникли у зв'язку із проведенням антитерористичної операції.

Для цієї категорії осіб цим документом також пропонується передбачити низку державних соціальних гарантій, а саме: безплатне отримання ліків; позачергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів), безплатне забезпечення іншими протезами і протезно-ортопе-

дичними виробами; 100-відсоткова чи 50-відсоткова знижка плати за користування житлом, комунальними послугами (газом, електроенергією та іншими послугами) та паливом; безплатний проїзд усіма видами громадського пасажирського транспорту; виплата допомоги з тимчасової непрацездатності працюючим інвалідам в розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи (для різних категорій громадян від 10 до 100 прожиткових мінімумів); підвищення пенсій, або державної соціальної допомоги, що виплачується замість пенсії (для різних категорій громадян від 40 до 100 прожиткових мінімумів) тощо. «Понад 1,7 мільйона людей змушені були покинути свої домівки для збереження своїх життя і здоров'я та своїх родин. Тому сьогодні не можна залишити таких людей сам на сам зі своїми проблемами, держава має забезпечити заходи для їх підтримки», — наголосила голова комітету Людмила Денісова.

«Велика кількість людей, які проживають на розмежувальній лінії АТО, стикаються з низкою проблем. І не помічати цього не можна. Тому держава повинна втрутитися і надавати таким особам всебічну підтримку», — додав заступник голови комітету Сергій Куніцин.

Чи буде збережено мораторій на експорт лісу-кругляка

Перші позитивні результати запровадження десятирічної заборони на експорт необробленої деревини, що набрала чинності з 1 листопада 2015 року для всіх порід деревини, крім сосни (для сосни — з 1 січня 2017 року), свідчать про необхідність збереження мораторію та неприпустимість пропозицій уряду щодо його скасування. Про це йшлося під час круглого столу на тему: «Перші результати дії мораторію на експорт лісу-кругляка», проведеного під егідою Комітету з питань промислової політики та підприємництва.

Голова комітету Віктор Галасюк нагадав: запроваджений з метою подолання екологічної катастрофи та дефіциту сировини на внутрішньому ринку тимчасовий мораторій повною мірою узгоджується з положеннями ГАТТ СОТ, а також ст. 17 закону про зовнішньоекономічну діяльність. Більше того, В. Галасюк заздалегідь звертався до КМУ щодо необхідності проведення процедури нотифікації, тобто інформування міжнародних партнерів, та надав уряду розширену аргументовану позицію щодо відстоювання інтересів України в частині імплементації положень закону.

«Сьогодні, коли проти України відбувається військова агресія, в нас є не тільки легітимні правові, дипломатичні та економічні, а й усі моральні підстави впроваджувати такі тимчасові заходи, які дають нам змогу врятувати наші ліси, зайнятість та залишки промисловості», — пояснив голова комітету.

Натомість заступник міністра економічного розвитку і торгівлі України — торговельний представник України Наталія Микольська заявила, що мораторій не відповідає угоді СОТ та зобов'язанням в рамках угоди про Асоціацію з ЄС (ст. 35). Серед прогнозованих загроз представник уряду назвала ризик припинення міжнародного кредитування та застосування антисубсидійних мит ЄС.

Утім, заступник голови Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Олександр Бакуменко нагадав про становище України у статусі сировинного придатку у разі скасування мораторію. За його словами, Україна, експорт якої переважно представлений сировиною, перебуває у повній залежності від кон'юнктури цін на світовому ринку. А прагнення збільшення доданої вартості за рахунок переробки мало б, на його переконання, об'єднати всіх громадян країни, адже виробництво готової продукції забезпечило б і високий рівень зайнятості, і наповнення бюджету, і гідний рівень життя.

За повідомленнями Інформаційного управління апарату Верховної Ради.

Народні депутати створили Чорнобильську асоціацію, щоб ефективніше вирішувати пов'язані з катастрофою проблеми

За 30 років, що минули з дня Чорнобильської катастрофи, в суспільстві помітно зменшилась гострота сприйняття чорнобильських проблем та увага до питань соціальної підтримки ліквідаторів наслідків ядерної аварії і постраждалих від радіоактивного впливу. Тож понад рік тому парламентарії нинішнього скликання зібралися на організаційні збори, щоб ухвалити рішення про створення Чорнобильської асоціації народних депутатів України.

Днями відбулося перше після офіційної реєстрації засідання правління асоціації, під час якого було обговорено організаційні питання, зокрема, про можливість колективного членства. За словами співголови ЧАНДУ, на-

родного депутата Володимира Арешонкова, наразі вже надійшло чимало таких запитів від науковців, громадських організацій та зарубіжних благодійних фондів.

Члени правління розглянули проект Програми

основних заходів діяльності Чорнобильської асоціації народних депутатів на 2016 рік. Народні депутати України восьмого скликання Верховної Ради України Володимир Арешонков, Віктор Єленський, Віталій Корчик, Олександр Марченко, Василь Яніцький, а також народний депутат першого скликання та учасник ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Іван Куцай надали свої пропозиції щодо вдосконалення програми. Водночас учасники засідання звернулися до всіх на-

ДОВІДКОВО

Чорнобильську асоціацію народних депутатів України усіх скликань зареєстровано Міністерством юстиції 12 вересня 2016 року. Відповідно до статуту ЧАНДУ є всеукраїнською парламентською неприбутковою організацією. Співголовою асоціації обрано народного депутата України Від Блоку Петра Порошенка В. Арешонкова, виконавчим директором став ініціатор та координатор створення ЧАНДУ О. Осиховський, а завідувачем секретаріату обрано керівника ініціативної групи зі створення асоціації В. Крохмалю.

родних депутатів України нинішнього скликання з проханням до 29 вересня 2016 року подати свої пропозиції до програми. Ще одне звернення з проханням підтримати діяльність ЧАНДУ та розпочати спільну діяльність щодо вирішення пов'язаних з Чорнобильською катастрофою проблем адресоване прем'єру Володимиру Гройсману. Також вони закликали Кабінет Міністрів на державному рівні вшанувати героїв-ліквідаторів. Зокрема, народні депутати Олександр Марченко та Василь Яніцький зауважили, що оскільки держава належним чином не вшанувала чорнобильців у 30-ті роковини трагедії, то пропонується зробити це у День вшанування ліквідаторів наслідків аварії на Чорнобильській

АЕС, який традиційно відзначається 14 грудня. На переконання В. Арешонкова, авторитетне депутатське громадське об'єднання дасть змогу більш ефективно та справедливо розв'язувати соціально-економічні, правові та екологічні проблеми, які стали наслідками Чорнобильської катастрофи, а також ефективно впливати на державну політику з цих питань, зокрема, щодо раціонального розподілу «чорнобильських» бюджетних ресурсів, використовуючи величезний досвід та знання народних депутатів-чорнобильців.

Вл. інф. Фото
Сергія КОВАЛЬЧУКА.
Більше фото тут —
www.golos.com.ua

Катерина ОНУФРІЄНКО.
Миколаївщина.
Член Комітету Верховної Ради з питань запобігання і протидії корупції Юрій ДЕРЕВ'ЯНКО (на знімку):

— Сьогодні підпальні казино, букмекерські контори, заклади гральних автоматів кришують деякі владні структури. Тому цей ринок треба легалізувати. Ще в травні уряд вніс до парламенту відповідний законопроект. Документ любіють власники п'ятизіркових готелів, закладів гральних автоматів. Вони хочуть цей ринок монополізувати.

Для того, щоб відповідний вид діяльності був недоступний і водночас конкурентний для всіх підприємців, треба встановити обґрунтовані, зрозумілі критерії, зокрема щодо приміщень. Можливо, це мають бути великі розважальні центри. Тоді гральних закладів не буде поблизу шкіл. У відповідний бізнес повинні вкладати кошти спроможні, відповідальні компанії, підприємці. У місцях проведення такої діяльності треба встановити онлайн-контроль з боку Державної фіскальної служби, як це відбувається в європейських країнах. У такому разі має бути повноцінне оподаткування цього бізнесу, а також сплата відповідних патентів, інших внесків. Тоді таке підприємство не буде тінювим, а працюватиме чесно, прозоро, створюватиме робочі місця. Учасників ринку має бути не тисячі, а декілька десятків спроможних, відповідальних компаній, підприємців.

У разі легалізації грального бізнесу річний дохід до державного бюджету становитиме кілька мільярдів гривень.

Сергій МЕЛЬНИК.

Члени Чорнобильської асоціації народних депутатів України Олександр Марченко, Василь Яніцький та співголова Володимир Арешонков (зліва направо).

Відкриті списки — запорука оновлення еліт

БРИФІНГ

На необхідності приведення у відповідність до демократичних стандартів українського виборчого законодавства під час спільного брифінгу наголосили Олена Сотник («Самопоміч») та Владислав Голуб (БПП).

До такої заяви депутатів спонукала нещодавня участь у моніторинговій місії Парламентської Асамблеї Ради Європи, яка спостерігала за додержанням демократичності та відкритості під

час виборів до Нижньої палати законодавчого органу Йорданії.

«Уперше в цій країні відбувалися парламентські вибори за відкритими списками. Незважаючи на те, що главою

держави є король, королівство спромоглося застосувати найдемократичніший принцип — відкрита демократія», — зауважила Олена Сотник.

Натомість, додала вона, законопроект, який передбачає вибори за відкритими партійними списками, вже давно перебуває у стінах парламенту. Але політичні сили, насамперед з числа коаліції, не поспішають

його розглядати, хоча ухвалення такого закону було передвиборною обіцянкою всіх політичних сил. «Політики мають виконати обіцянку — запровадити можливість соціальних ліфтів, оновлення еліт», — наголосила депутат.

«Ми стали свідками ситуації, коли країною керує монарх, але не має страху втратити свою владу через демократичні процедури. Тож дуже

дивною видається наша ситуація. Уже пішов 26-й рік, як ми говоримо про свою демократичність, але й досі зберігаємо монархічні замашки», — сказала О. Сотник.

«В Україні має діяти законодавство, яке дає змогу забезпечити соціальні ліфти для молодих людей, які бажають змінювати країну. Такі ліфти можна запровадити через пропорційну систему з відкритими списками», — зауважив у свою чергу В. Голуб.

Олена ГОРБУНОВА.

Законопроект, який передбачає вибори за відкритими партійними списками, вже давно перебуває у стінах парламенту

У Житомирі завершився ХХ Військово–патріотичний збір молоді України, який проводився під патронатом ВГО «За Майбутнє». На базі Житомирського військового інституту імені С. Корольова та полігона бронетанкового заводу учні 10—11 класів і студенти оволодівали навичками поведінки з вогнепальною зброєю, системою хімзахисту та виживання у складних умовах, *передає наш власкор Оксана Лук'яненко*

Луцьк запрошує селян до партнерства

Перспективи об'єднання населених пунктів Прилуцької сільської ради та міста Луцька в одну територіальну громаду обговорили під час зустрічі голови облдержадміністрації Володимира Гунчика з луцьким міським головою Миколою Романюком та прилуцьким сільським головою Валентином Арчибасом.

Приводом до розмови стало налагодження співпраці між Луцькою міською та Прилуцькою сільською радами. Готується договір, що передбачає здійснення комплексу спільних проектів з розвитку територій. Зокрема, це ремонт Будинку культури, будівництво дитячого садочка та реалізація інших заходів, що сприятимуть розвитку Прилуцької сільської ради. Окрім цього, до штату фельдшерсько-акушерського пункту додатково введуть посаду медсестри, гроші на оплату праці якої передбачать у бюджеті міської ради. Також вивчається питання ремонту ФАПу, який перебуває в незадовільному стані, або ж перенесення його в інше приміщення.

Є також домовленість, що з нового року медичну субвенцію Прилуцької сільської ради передадуть у бюджет міської ради, аби мати можли-

ДОВІДКОВО

До Прилуцької сільської ради входять села Прилуцьке, Дачне, Жабка, Сапогове.

вість реалізувати заплановане. Оскільки сільська рада самотужки не зможе реалізувати ці проекти.

— Село потребує дитячого навчального закладу і школи, а в разі об'єднання з обласним центром можна розвинути інфраструктуру, тим паче що це передбачено Законом України «Про співробітництво територіальних громад», — відзначив Валентин Арчибас.

Окрім цього, сільський голова порушив проблему, яку намагається вирішити з початку своєї каденції, — місце для кладовища, позаяк немає вільних земель. Нині розглядають кілька варіантів.

— Повністю підтримую вашу позицію і вважаю, що робите правильні кроки, адже рано чи пізно це має відбутися. Важливо, що це буде поштовхом для інших громад, — зауважив Володимир Гунчик.

Зазначимо: під час створення об'єднаних територіальних громад жодне приміське село не побажало приєднатися до Луцька. Така ж проблема і з іншими містами обласного підпорядкування Володимиром-Волинським, Ковелем, Нововолинськом. Отже, зроблено перші спроби подолати цю проблему. Як бачимо, користь для сільських громад від такого об'єднання повинна бути вагомою.

Максим СОЛОНЕНКО.
Волинська область.

Пропонується визнавати фізичних осіб банкрутами

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

В Україні, на відміну від більшості розвинених країн, процедура банкрутства фізичних осіб досі не передбачена законодавством, що спричиняє негативні наслідки як для українців, так і для економіки країни.

«Усе це призводить до того, що, наприклад, в період з 2012-го по 2015 рік стягнено органами Державної виконавчої служби підлягали борги на суму понад 67 мільярдів гривень, з яких на початок 2015 року було стягнуто лише 1,67 мільярда гривень, або лише 2,46 відсотка», — наголошує народний депутат Сергій Алексєєв.

Тож парламентарій разом із колегами розробив та зареєстрував проект закону «Про реструктуризацію боргів фізичної особи або визнання її банкрутом» (реєстр. №2353а), який уже підтримав профільний комітет. Цей документ після його розгляду Верховною Радою повинен стати основним для регулювання відносин, пов'язаних із нездатністю громадян виконувати свої зобов'язання.

«Такий закон створить можливість, з одного боку, підтримати громадян, які потрапили в складні життєві

обставини і більше не можуть виконувати взяті на себе зобов'язання, а з другого — збереже банківську систему, розхитування якої може завдати непоправної шкоди. А банки, як і інші кредитори, хоча й можуть щось втрачати в разі їх згоди на реструктуризацію боргу, загалом виграють за рахунок очищення своїх балансів від безнадійних боргів», — переконаний С. Алексєєв.

За словами народного депутата, проект визначає чіткі критерії, відповідно до яких людина може звернутися щодо реабілітаційних процедур (реструктуризація заборгованості або визнання банкрутом), а розглядати справи про банкрутство фізичних осіб пропонується господарським судом за місцем проживання.

«Справа про банкрутство буде порушуватися, якщо безспірні вимоги кредиторів до боржника — фізичної особи в сукупності станов-

лять не менш як 100 мінімальних зарплат, а до боржника — фізичної особи-підприємця — не менш як 300 мінімальних зарплат, які не було задоволено боржником протягом двох місяців після встановленого для їх погашення строку», — пояснив він.

С. Алексєєв зазначив, що після процедури банкрутства для фізичної особи передбачаються деякі наслідки: протягом п'яти років після визнання боржника банкрутом він не може брати на себе зобов'язання за договорами позики і кредитними договорами, а також не може укладати договір поруки, передавати майно в заставу без узгодження цього факту.

«Хоч би яка складна і незвичайна була для наших громадян процедура банкрутства, по її завершенні всі борги особи може бути списано і їй надається другий шанс, що, звичайно, має свої негативні наслідки, але це новий старт для людини. І саме на такий новий старт сьогодні чекають десятки тисяч українців», — констатував парламентарій.

Інформаційне управління апарату Верховної Ради.

НА КОНТРОЛІ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Показали дорогу, але не всю

«Голос України» вже протягом кількох місяців веде тему незадовільного стану доріг, зокрема в Черкаській, Полтавській, Кіровоградській, Запорізькій областях.

2 вересня офіційний сайт Служби автомобільних доріг Кіровоградської області повідомив про звільнення керівника служби Сергія Поліщука: «Нове покриття дороги державного значення М-12 Стрий—Тернопіль—Кропивницький—Знам'янка, на якій виконувався як поточний дрібний, так і поточний середній ремонт, потріскалося

та пішло хвилями. Окрім цього, працівники ДП «Дорцентр» під час планової перевірки якості виконаних робіт виявили руйнування кромки, вибоїни, узбіччя також досі належним чином не облаштовані. У зв'язку з цим керівника Служби автомобільних доріг у Кіровоградській області було звільнено за грубі порушення професійних обов'язків».

А вже 20 вересня потужна урядова делегація вивчала стан доріг у трьох областях: Черкаській, Полтавській, Кіровоградській.

Урядовий сайт повідомив, що було ознайомлено «із перебігом проведення ремонтів ділянок Н-16 Золотоноша—Черкаси—Сміла—Умань, М-04 Знам'янка—Луганськ—Ізварине та М-22 Полтава—Олександрія».

Далі на сайті Кабміну йдеться: «Голови обласних державних адміністрацій відзначили: обсяги коштів, що виділяються на реконструкцію доріг, зросли в декілька разів порівняно з минулими роками».

У свою чергу Володимир Гройсман зауважив, що за

кілька місяців уряду вдалося привести до здатності працювати систему ремонтування і будівництва доріг у країні».

Те, що приділено належну увагу стану доріг, безперечно, факт позитивний. Однак місцеві журналісти наголошують: по-перше, чомусь їх не запросили на висвітлення події; по-друге, очевидно, це пов'язано з тим, що далеко не така вже й оптимістична ситуація з ремонтом доріг. Зокрема, й на згаданий М-12.

Бажано, на перспективу, такі потужні і вкрай необхідні контрольні урядові візити здійснювати за широкої участі ЗМІ.

Петро МЕЛЬНИК.
Кіровоградська область.

Протестували систему «Віче»

В Івано-Франківській обласній раді відкрили оновлену залу засідань та випробували систему електронного голосування «Віче» (на знімку). Напередодні чергової сесії депутати отримали персональні картки для голосування та пройшли навчання. Обранці в тестовому режимі зареєструвалися, затвердили порядок денний та розглянули одне з питань.

Реконструкція залу засідань і, зокрема, встановлення системи голосування, тривали майже три місяці. За цей час облаштовано робочі місця депутатів та представників ЗМІ, встановлено два монітори, які відображають інформацію про розгляд проектів рішень та результати голосування. Задля збільшення місць для присутніх у залі зменшено площу сцени, а також встановлено мікрофон для виступів представників громадськості.

«У кожного депутата є робоче місце. Він має можливість розкласти перед собою документи, а не тримати їх у руках і щось заготовувати на коліні. На столику є монітор, який відображає інформацію про питання, що розглядається, і виступаючого. Щоб виступити, не потрібно виходити на трибуну, можна використовувати мікрофон, який, знову-таки, розміщений на робочому місці. Це економія часу, це зручно, це цивілізовано», — акцентував голова обласної ради Олександр Сич.

Галина БРУХАЛЬ.
Івано-Франківська область.

Максим СОЛОНЕНКО.
Волинська область.
Фото надано відділом інформаційної політики ОДА.

Такий вигляд має сьогодні одна з ділянок шосе Луцьк—Радехів—Львів у Горохівському районі.

Під час створення об'єднаних територіальних громад жодне приміське село не побажало приєднатися до Луцька

Дошкільне дитинство...
Сірі тони

27 вересня в нашій країні відзначають День вихователя і дошкільних працівників. Як стверджують у Міністерстві освіти і науки України, на імідж країни впливають критерії розвитку дошкільної освіти. Відповідні документи вже розробляються в співробітництві з Євросоюзом.

За словами профільного міністра Лілії Гриневич, одним з важливих питань для системи освіти є соціальний статус і рівень кваліфікації педагогічних кадрів, зокрема й дошкільного вихователя. Ці професії вимагають повної самовіддачі, величезного терпіння й нескінченної любові до своєї справи. І їхня праця має бути гідно оцінена. У відомстві обіцяють уже наступного року «просунути» працівників дошкільних установ тарифними сходами. Намагаються розв'язати також проблему дефіциту дитячих садків. Нині в Україні їх майже 15 тисяч, а в черзі «на ліжечко» стоїть понад 90 тисяч малят.

Приміром, за даними КМДА, нині в Києві працює 551 дошкільний заклад. В 90-х минулого століття багатьох садків було закрито, а приміщення віддані в оренду або продані. На цей момент 50 колишніх дитячих садків, що належали громаді, використовуються не за призначенням.

Зняти напруження із забезпеченням місць у дитсадках могли б відомі дошкільні заклади. Однак у столиці таких діючих залишилося не так уже й багато — усього 13, у яких виховується 1,9 тисячі малят. Ще однією підмогою для влади могли б бути приватні заклади. У столиці таких 14, плюс ще 17 навчально-виховних комплексів, що працюють у системі дошкільної освіти, і 10 приватних шкіл із дошкільними підрозділами.

Тож кількість відомчих і приватних садків у процентному співвідношенні настільки мала, що не може радикально розв'язати проблему.

Хоча навесні Міносвіти при взаємодії з МОЗ ухвалили новий санітарний регламент для дитсадків, яким передбачені більш лояльні умови, що сприяють створенню приватних дитячих садків, та різкого збільшення їх кількості поки що не спостерігається.

Влад СЕМЕНЧУК.

Лісоводи перекрили рух

Стратегічну автотрасу Одеса—Мелітополь заблокували працівники державних лісгоспів Херсонщини. Вони понад годину ходили туди-сюди через пішохідний перехід біля Антонівського мосту, який з'єднує береги Дніпра під Херсоном. А оскільки дороги в об'їзд поблизу немає, на магістралі утворився затор — «хвіст» машин розтягнувся на два кілометри!

Свою акцію протесту лісоводи називають попереджувальною. Адже через припинення фінансування з державного бюджету і відмову взяти підприємства на кошт бюджетів місцевих утворилася колосальна заборгованість із зарплат — вона вже перевищила 2,1 мільйона гривень. Щоб її не наращувати, лісгоспи сотнями відправляють працівників у неоплачувані відпустки. Але такі заходи також є палицею на два кінці — неможливість охороняти зелені насадження та доглядати за ними призводить до розгулу браконьєрства і підвищення небезпеки лісових пожеж. Та схоже, аргументи протестувальників нікого не цікавили: до учасників акції не прибув жоден представник влади, окрім поліцейських. Останніх хвилювала тільки безпека руху. Тому найближчим часом слід чекати нового перекриття доріг лісоводами.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.
Херсонська область.

Останній Мінськ. Постфактум:
розведення озброєння та... побоювання

У середу Тристороння контактна група з мирного врегулювання ситуації на Донбасі підписала рамкову угоду про розведення озброєння в районі трьох населених пунктів — Станиця Луганська, Золоте, Петровське. Досягнутий консенсус у форматі переговорів «Україна—ОБСЄ—Росія» політики, військові, міжнародні партнери та експерти коментують по-різному. При цьому у всіх виникає питання — що далі? Чи стане ця маленька «технічна перемога» переговірників початком реальної стабілізації на сході України?

Перші три ділянки розведення сторін на Донбасі були визначені через їхнє гуманітарне значення. Про це заявила Перший заступник Голови Верховної Ради України, наш представник на переговорах у Мінській групі Ірина Геращенко: «У Станиці Луганській щент зруйновано міст, люди просто не можуть переходити через річку, і ми давно говоримо про необхідність ремонту цього мосту. У Золотому ми ще в березні відкрили КПВВ, але бойовики так і не дали дозволу, щоб він працював. Так само й у Петровському — це винятково гуманітарне питання».

За словами представника України в підгрупі з безпеки Тристоронньої контактної групи Євгенія Марчука, у рамковому документі прописані чіткі механізми відповідальності за порушення умов угоди й описано, що саме вважається порушен-

повного припинення вогню на Донбасі». Крім цього, експерт звернув увагу на термінологію угоди, яку підписали спецпредставник ОБСЄ Мартін Сайдік, представник від української сторони Леонід Кучма й від РФ Борис Гризлов. Текст розміщено на сайті ОБСЄ (<http://www.osce.org/ru/cio/266271?download=true>). «Зовсім незрозуміло, як українська сторона могла підписати документ, у якому російсько-терористичні війська тільки на Донбасі названі (замисліться!) «збройними формуваннями окремих районів Донецької і Луганської областей України». В угоді ж нам подають два армійські корпуси ЗС РФ як якісь «місцеві» формування. Простіше кажучи, згідно з документом, який підписала українська сторона, війна на Донбасі — не агресія РФ, а «внутрішній конфлікт». І потім ми дивуємося, що на Заході події в Україні повсякчас називають «громадянською війною», — коментує Тимчук підписаний у Мінську документ.

А експерт-представник України в Тристоронній контактній групі Роман Безсмертний загалом позитивно оцінює підписання цієї угоди. Він вважає, що з таких речей «може

скластися великий мир». Водночас каже, що за межами останніх домовленостей залишилося питання життя громадян України в так званій сірій зоні на Донбасі.

«Якщо ми подивимося на аналогічні місця, де війська через тактичні дії були розведені й виникли сірі зони, не підконтрольні жодній стороні, то, зазвичай, ці зони безлюдні, там зруйновано інфраструктуру», — сказав Роман Безсмертний в інтерв'ю «Радіо «Свобода». Він не виключає, що виникнуть проблеми і з дотриманням режиму тиші, а також доступом спостерігачів ОБСЄ до схеми відведення та в місця дислокації підрозділів.

Стосовно сірої зони є побоювання не тільки гуманітарного характеру. Не раз саме ці зони ставали об'єктом пильної уваги противника, який намагався їх захопити, і треба визнати — це йому вдавалося. Що стосується відведення озброєння, то, згідно з пунктами Мінських угод, він можливий на сьомий день повної тиші в зоні бойових дій. Однак, судячи зі звідень штабу АТО, сто відсоткове перемир'я на Донбасі не встановлено. А ГУР МОУ постійно повідомляє про нові поставки озброєння, техніки та живої си-

ли з території РФ в ОРДЛО. Днями Кремль відправив туди свій 56-й «гумконвой». Уже традиційно після таких «посилок» гібридні формування відновлюють активні дії. При цьому використовуючи мобільне перекидання навіть відведеної техніки до переднього краю. І поки наш кордон не на замку, навряд чи можна говорити про перемир'я на постійній основі.

Українські представники в Тристоронній контактній групі не раз порушували питання про контроль над кордоном, пропонуючи створити п'яту підгрупу в мінському форматі, яка б займалася цією проблемою. Однак «Росія впадає в істеріку, щойно згадується кордон на Донбасі», каже Євгеній Марчук. «Ми запропонували: дайте доступ ОБСЄ в зону кордону в півтора-два кілометри. Нехай не ми виходимо на кордон, а щоб СММ ОБСЄ мала доступ до нього», — сказав представник України в підгрупі з питань безпеки, підбиваючи підсумки останньої зустрічі в Мінську. За його словами, важливо, щоб спостерігачі могли бачити й фіксувати всі військові ешелони, які надходять із території РФ на нашу територію.

Ольга ВАУЛІНА.

Обстріли не вщухають

Перемир'я на Донбасі так і не дочекалися. Останню добу (станом на 23.09) ворог понад 20 разів обстрілював наших військових. Зокрема, потужний мінометний обстріл зафіксовано на Луганщині. Окупанти випустили півсотні снарядів по Новозванівці та Новоолександрівці у Попаснянському районі. Неспокійно було й на донецькому напрямку. Зокрема, терористи вели вогонь із мінометів, гранатометів, кулеметів, стрілецької зброї у районі Авдіївки, Новоселівки Другої, Зайцевого та Новгородського.

Про те, що відбувається на фронті, розповів боець ЗСУ (місце дислокації — мариупольський напрямок): «Ситуація під контролем. Орки важку зброю не використовують. Зранку вони обстріляли наш опорний пункт зі стрілецької зброї. Знову активізувалися снайпери. Однак у нас чіткий наказ — на провокації не відповідати. Обладнуємо свої позиції і готуємося до найгіршого. У підрозділі всі живі й здорові».

Як повідомив учора ЗМІ керівник Луганської обласної військово-цивільної адміністрації Юрій Гарбуз, вступна частина документу (про розведення сил. — Ред.) уже надійшла, але розпочати виконання домовленостей на цей момент важко через обстріли бойовиків. «Ми можемо це зробити тільки після того, як буде

ФОТОФАКТ

Біля будівлі адміністрації Президента відбувся мітинг родин військовослужбовців-контрактників на підтримку законопроекту № 4689 щодо звільнення контрактників.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

встановлений режим тиші. З нашої сторони вживають заходів відповідно до Мінських угод, але, на жаль, сьогодні було 5 обстрілів по наших позиціях зі стрілецької зброї, і вночі зайшла ДРГ. Був сер-

йозний бій, але ДРГ ми відбили. Тому сьогодні говорити про відведення наших військ ще не доводиться», — заявив він.

За інформацією ГУР Міноборони, РФ продовжує поста-

чати озброєння бойовикам. «У Торез прибуло 15 танків (п'ять — Т-80, десять — Т-72) та вантажні автомобілі. В Шахтарськ — 18 вантажних автомобілів з боеприпасами», — повідомили в прес-службі силового відомства.

Стосовно сірої зони є побоювання не тільки гуманітарного характеру

Католицькі єпархії Італії зібрали 1 230 000 євро в рамках акції, оголошеної ПАПОЮ РИМСЬКИМ ФРАНЦИСКОМ 24 квітня цього року для допомоги Україні. Про це *повідомили в Національному відділі комунікації Конференції єпископів Італії*, зазначивши, що «зібрані кошти вже передані до Державного секретаріату Ватикану». Нещодавно акція «Папа для України» вийшла на стадію активного розподілу допомоги. Гроші, зібрані по всіх католицьких парафіях у Європі та в інших частинах світу, Технічний комітет в Україні почав розділяти на конкретні проекти

Уряду Нідерландів оголосили дедлайн

«Я вважаю, що в підсумку ми її (Угоди про асоціацію України з ЄС. — Ред.) не ратифікуємо», — заявив прем'єр-міністр Нідерландів Марк Рютте нідерландським депутатам 22 вересня, повідомляє The Financial Time. При цьому він висловив сподівання, що решта 27 держав-членів ЄС зможуть якимось чином обійтись без участі Нідерландів в асоціації з Україною.

Цій заяві передували кільками-сячні дипломатичні зусилля і пошук компромісу. Після того, як нідерландці висловилися на референдумі проти ратифікації країною Угоди, офіційний Амстердам заявив, що ініціюватиме внесення змін в документ, зважаючи на рішення референдуму. Проте в Брюсселі заявили, що 27 країн, які вже ратифікували угоду, не переглядатимуть її знову. А Нідерланди, які створили «проблему», мають знайти і можливість для її розв'язання.

Проте, схоже, переговори між Амстердамом та Брюсселем нав-

ряд чи стали успішними. Звіти про детальний хід перемовин до преси не потрапили. Відомо тільки, що серед пропонуваних нідерландським урядом компромісів були пропозиції ратифікувати лише економічну частину угоди із застереженнями, що Україна ніколи не стане членом ЄС. Про це повідомляла DW з посиланням на нідерландські ЗМІ.

Остаточне рішення щодо ратифікації уряд Нідерландів мусить озвучити не пізніше 1 лис-

ДОВІДКОВО

6 квітня в Нідерландах відбувся консультативний референдум, під час якого 61 відсоток голландців, які прийшли на плебісцит, висловився проти Угоди про асоціацію України з ЄС. Нідерланди є останньою країною-членом ЄС, що не ратифікувала цей документ.

топада. Так у четвер вирішив парламент країни, повідомляє NOS. Ініціювала це рішення партія D66, яка підтримує ратифікацію і закликає уряд пожвавити переговори з Брюсселем. Але з рішенням про дедлайн для уряду погодилися і противники асоціації, зважаючи на те, що нинішній стан перемовин змушує уряд країни повністю пристати на результати референдуму.

Проте прем'єр повідомив депутатам, що звичайна відмова від ратифікації також є неможливою, адже угода вже застосовується в ЄС і застосовуватиметься надалі. Принаймні вона точно стосуватиметься решти країн-членів Євросоюзу і тієї, чималої, частини документа, що стосується компетенції Брюсселя. Тож Амстердам і Брюссель у будь-якому разі мусять у якийсь спосіб дійти компромісу.

Наталя ОНИЩУК.

Yahoo підтвердила найбільшу крадіжку даних

Американська компанія Yahoo! Inc. повідомила, що в 2014 році внаслідок великої хакерської атаки було викрадено особисті дані не менше як 500 млн. користувачів.

Це стосується інформації про імена, адреси електронної пошти, номери телефонів, дати народження та зашифровані паролі, а також «незашифровані секретні запитання і відповіді на них», які використовувалися для додаткової верифікації доступу, **повідомила прес-служба інтернет-компанії**. Доступу до даних про кредитні карти зломщики не отримали.

За атакою, на думку компанії, стояв один зі світових урядів. Про конкретну країну поки що не говориться. Це найбільша кібератака в історії, про яку було оголошено публічно.

Перші відомості про викрадення даних користувачів Yahoo з'явилися влітку 2016 року. Це сталося після того, як хакер розмістив в Інтернеті пропозицію щодо продажу доступу до облікових записів користувачів. У липні цього року Yahoo було продано американському телекомунікаційному гіганту Verizon за \$4,8 млрд.

Представники Verizon повідомляють, що дізналися про злом кілька днів тому і поки що в них мало інформації, але додали, що розслідування триває, а до його закінчення комунікувати ситуацію новий власник Yahoo не буде.

Чим закінчиться референдум про святкування Дня Республіки Сербської?

У Республіці Сербській, яка входить до складу Боснії та Герцеговини, на 25 вересня призначено референдум з одним питанням: чи потрібно відзначати 9 січня як День Республіки Сербської?

Як зауважують сербські ЗМІ, відповідь на це питання має величезне значення для громадян Республіки Сербської. Результат референдуму візьме до відома Національний парламент Республіки Сербської під час розгляду способу виконання рішення Конституційного суду БіГ від 26 листопада 2015 року про День Республіки, яке уповноважує і зобов'язує Республіку Сербську виконати рішення, що вимагає забезпечити відповідність Дня Республіки Сербської Конституції БіГ.

Болгарське інформаційне агентство БГНЕС раніше повідомило, що федеральна влада в Сараєво вважає: боснійські сер-

би не мають права проводити референдум про святкування 9 січня, бо це суперечить Конституції федерації. Боснія і Герцеговина може мати тільки одне національне свято, прийняте усіма громадами. Свої побоювання із приводу проведення референдуму висловлювала і глава дипломатії ЄС Федеріка Могеріні. На її думку, «він може створити проблеми для подальшого розвитку ситуації» не тільки в БіГ, а й на Балканах. Але президент Республіки Сербської Мілорад Додік в інтерв'ю місцевому телебаченню заявив, що одержав згоду всіх політичних сил на проведення референдуму про майбутнє країни й не вірить, що ЄС заборонить його проведення. «Дуже часто трапляється, що три іноземці й два боснійці ухвалюють рішення, яке стає обов'язковим для всіх. І це вже набридло всім сербам», — заявив він.

Напередодні проведення референдуму уряд Республіки Сербської розіслав відкритий лист усім акредитованим посольствам у Боснії і Герцеговині. У ньому зазначається, що референдум повністю відповідає конституції БіГ і практиці демократичних держав у Європі й у всьому світі. Дейтонська угода не містить жодного положення, яке можна було б тлумачити як заборону чи обмеження на проведення референдуму.

Такий лист з'явився не випадково. Колишній начальник генерального штабу армії Боснії і Герцеговини й нинішній депутат парламенту Сефер Халілович в інтерв'ю сараєвському телебаченню уже заявив: референдум про святкування Дня республіки може спричинити війну.

На це президент РС Мілорад Додік в інтерв'ю виданню Sputnik відповів, що будь-яка воєнна операція боснійської влади про-

ти Республіки Сербської, яка входить до складу Боснії і Герцеговини, призведе до оголошення незалежності останньої. «Будь-які подібного роду наміри змусять нас це зробити. І ми захищатимемося. Я раз про все це говорю чисто гіпотетично, але в кожному разі не треба сумніватися, що в нас є все, щоб захистити себе. Ми не збираємося ні секунди залишатися у державі, у якій інша сторона застосовує до нас насильство», — сказав президент РС. На запитання: «Чи розраховує він у такому разі на Сербію або Росію?» Додік заявив: «Розраховуємо на всіх, але насамперед на наш народ».

Ця суперечка не пройшла повз увагу офіційного Белграда. Прем'єр-міністр Александр Вучич і міністр закордонних справ Сербої Івіца Дачич висловили глибоку занепокоєність із приводу висловлювань Сефери Халіловича. Вони на-

голосили, що Белград хоче миру в сусідній країні й зробити усе можливе для збереження стабільності та цілісності Боснії і Герцеговини. Дачич підкреслив, що заява Халіловича є «найбільшою загрозою миру й стабільності в регіоні», яку необхідно сприймати з усією серйозністю. На його думку, слова Халіловича — ніщо інше, як військовий план, котрий базується на оцінці, що Республіка Сербська не зможе захищатися більше 10—15 днів і що Сербія не зможе надати їй допомогу. «Ясно, що референдум є лише приводом, за яким приховано наміри знищити Республіку Сербську війною», — наголосив міністр закордонних справ Сербії. Він додав, що «Сербія досить сильна, щоб не дозволити знищення Республіки Сербської і захистити її у випадку нападу».

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

ДОВІДКОВО

Республіка Сербська — державний утворення на території Боснії і Герцеговини, що виникло в результаті Дейтонської угоди 1995 року. Столиця — Баня-Лука. Площа — 24 605,7 кв. км. Населення — 1 326 991 особа (83% — серби, 13% — боснійці й 3% — хорвати). Республіка Сербська Боснії і Герцеговини (РСБіГ) була проголошена 9 січня 1992 року. 28 лютого того самого року було ухвалено Конституцію РСБіГ. Згідно з Конституцією, територією Республіки було оголошено сербські автономні області, громади та інші етнічно сербські землі в Боснії і Герцеговині.

Японія в Антарктиді вивчає майбутній клімат

Японія відзначає 60-річчя від початку досліджень в Антарктиді. Перша експедиція на льодовий материк вирушила з острівної країни 1956 року і прибула на криголами «Сойя» на острів Іст-Онгуль, у морі Космонавтів, поблизу берегів Землі Королеви Мод на початку 1957-го. Там було засновано першу японську станцію «Шьова», названу так за періодом правління японського імператора Хірохіто — батька нинішнього імператора. Ця станція і нині вважається головною із чотирьох, відкритих на шостому континенті під японським прапором.

Робота в Антарктиці принесла чимало відкриттів науковцям, а деякі події навіть овіяні легендами та міфами. Таким є випадок із другою експедицією полярників: у лютому 1958 року криголам «Сойя» потрапив в аварію і не зміг доставити полярникам зміну та провіант. Людей зі станції урятував американський гвинтокрил — він двічі прилітав на змівлю. Вилетіти втретє — щоб забрати 15 іздових собак японської породи хаскі — не зміг, бо почався шторм. Звістка про те, що собак кинуто напризволяще, прокотилася Японією, викликавши жаль та обурення. Уже в липні 1958 року в парку Шіба, біля підніжжя токійської телевежі, з'явився пам'ятник — за металевою огорожею на майданчику лежали, сиділи і стояли в різних позах 15 собак. А через рік, коли нові полярники прибули на станцію

«Шьова», їх радісно зустріли... два покинуті хаскі — Таро і Дзір. Як собаки вижили в умовах полярної зими, можна тільки здогадуватися! Вони стали справжніми героями і ще довго жили, повернувшись додому.

Нині на станції «Шьова» проходять повномасштабні дослідження атмосферних потоків на висоті до 500 кілометрів, для цього задіяні 1.045 антен. Завдання — вивчити масштаби глобального потепління та надати свої висновки й рекомендації.

Станцію «Мідзухо», відкриту 1970 року на однойменному плато, нині використовують переважно як транспортно-перевалочну. Станція «Асука», теж із 1970 року, діє в автоматичному режимі.

Ще одна постійно діюча станція — «Купол Фуджі» (1995 рік), розташована на однойменній

вершині крижаного щита в східній частині Землі Королеви Мод. Першого ж року зимування члени 36-ї наукової експедиції виявили тут невідоме досі природне явище (японською — «юкімарімо»), коли в 60—70 градусні морози, за високої вологості та під

ється таке собі «снігове перекопале»...

У грудні 2013 року біля «Купола Фуджі» було зафіксовано новий рекорд найнижчої температури на поверхні Землі — мінус 91,2 градуса Цельсія. Вимірювання проводилися із супутника.

впливом електростатичних сил на поверхні снігу формуються снігові кульки правильної форми. Під час хуртовини утворю-

Полярники зі станції «Купол Фуджі» зуміли докопатися до крижаних пластів, яким понад 720 000 років! Рекорд тут нале-

жить полярникам Великобританії, які дісталися криги віком 800 000 років! Але японці, пробуривши свердловину глибиною три кілометри(!) і доставили звідти зразки повітря того часу, провели унікальні дослідження «матеріалу».

Нещодавно відбулося засідання японського уряду, на якому обговорювалися перспективи нових досліджень в Антарктиці на найближчу п'ятирічку і відкриття нової, п'ятої, станції. Одне з її завдань — вивчити крижані «поклади», яким уже понад мільйон років, зокрема зразки повітря, які замуровані у вигляді пухирців у прадавніх льодах, щоб дізнатися, як і чому змінювався клімат на нашій планеті, і в такий спосіб краще зрозуміти процеси та механізми змін клімату в майбутньому.

Ніна БАЛІКОВА.

Tokio.

На знімку: пам'ятник покинутим іздовим собакам (у зв'язку з підготовкою до Олімпіади нині його переміщено до Національного інституту полярних досліджень у Тачікаві, в межах Великого Токіо)

Фото з сайту Polarcruiсе.

Індія: країна невикористаних можливостей

Ми постачаємо до цієї південноазійської держави здебільшого сировину. Мости, щоб реалізувати готову продукцію, поки що тільки налагоджуємо

У Верховній Раді відбувся круглий стіл «Індія — Україна: великі можливості в галузях АПК, охорони здоров'я, культури та освіти». На представницькому форумі народні депутати, урядовці, виробники, експортери — аудиторія, зацікавлена у поглибленні двосторонніх відносин. За словами ініціатора заходу народного депутата Миколи Кучера, необхідність обговорення багатьох питань співробітництва назріла і з українського боку, і з боку наших партнерів. Адже поглиблення співпраці на міжнародній арені в галузях АПК, охорони здоров'я, освіти та культури для України сьогодні надзвичайно актуальне.

Налаштуватися на радар співпраці

Здавалося б, економічні відносини між державами розвиваються досить динамічно. Україна експортує до Індії жири та олії рослинного походження, продукцію чорної металургії, ядерні реактори, котли й машини, добрива та інше. Своєю чергою з цієї південноазійської країни до нашої надходять фармацевтичні товари, органічні хімічні сполуки, пластмаси та полімерні матеріали, тютюн. Проте наявний рівень не відповідає тим реальним можливостям співпраці, які можуть бути. А у ділових відносинах Індії та України існують певні труднощі, що стримують розвиток економічних відносин.

Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Індія в Україні Манодж Кумар Бхарті під час круглого столу також говорив про невикористані можливості. Кожна країна унікальна. Але, на його думку, нема іншої, яка так зручно розташована. Це значна територія, що межує з морем. В Індії проживає 1 мільярд 250 мільйонів осіб. Приріст населення — 22 млн. щорічно. Фактично це пів-України, які додаються щороку. А величезна кількість жителів несе значні можливості для таких держав, як наша. Приміром, майже третина індійців — 375 мільйонів — мандрують за кордон як туристи, витрачають там свої гроші. Індійська нація — наймолодша у світі. Вік 65 відсотків мешканців не перевищує 35 років — таких 810 мільйонів населення. Усі ці люди прагнуть бути інтегровани, отримати навки. Індійці здебільшого вегетаріанці, тут 22 офіційні мови, які прописані в конституції цієї держави.

На думку посла, Індії та Україні потрібно посилювати співпрацю, зокрема, у сферах АПК, фармацевтики, авіації. «Космос, авіація, сільське господарство, туризм, автомобільна промисловість — це те, де ми могли б співпрацювати. Також я хотів би з Міністерством економічного розвитку України обговорити співпрацю в автомобільній галузі... Окрім того, співробітництво у сфері ІТ. Українські компанії мають розуміти, що на нас потрібно дивитися не як на конкурентів, а бачити можливості співпраці», — наголошував Манодж Кумар Бхарті.

На його думку, не повною мірою використано можливості у сфері сільського господарства. Можна об'єднувати зусилля у виробництві продукції, спільно шукати ін-

ші ринки збуту в Африці, Південній Америці, Азії...

Індія пропонує більш плідно співпрацювати і в освітній, і в культурній сферах.

«Моє основне завдання — поставити Україну на радар Індії, а Індію — на радар України, — підсумував свій виступ посол. — Потрібно розглянути можливості, які допоможуть вам полегшити економічне становище у важкий для вас воєнний період».

Гріх втрачати таку перспективу!

На думку заступника міністра економічного розвитку і торгівлі України Наталії Микольської, Індія — величезний споживчий ринок не лише для товарів агропромислового комплексу, харчової продукції, а й для товарів повсякденного вжитку. Отже, інтерес до цієї країни великий і живий. Хоча нині ми продаємо туди здебільшого зерно та олії. Також ідуть наші овочі. Адже Індія — величезний ринок для цієї продукції, зважаючи на вегетаріанські традиції. Але сировинний експорт — це не те, чого хоче наша держава.

Окреслила під час круглого столу перспективи у сфері сільськогосподарського співробітництва і заступник міністра аграрної політики та продовольства України Ольга Трофімцева. За її словами, нині Індія виступає основним ринком збуту для української сирови соняшникової олії. Але має великий потенціал для експорту іншої сільськогосподарської продукції.

«Потрібно розширювати перелік товарів, які наші виробники можуть експортувати на цей ринок. Передусім, ідеться про бобові культури та продукти їх переробки. В аграрній сфері в нас є багато напрямів для можливої співпраці: це і розвиток ІТ-технологій в агровиробництві, і сфера виробництва мінеральних добрив, і спільні проекти у насінництві», — зазначила Ольга Трофімцева.

Як запевнила заступник міністра, рамкову угоду між Міністерствами України та Міністерством сільськогосподарського розвитку та добробуту фермерів Республіки Індія, яка була доопрацьована останнім часом, офіційно підпишуть наступного року. Це дасть новий поштовх двосторонній співпраці в аграрній сфері.

Також для поглиблення двосторонніх відносин було підтримано ідею організації з наступного року бізнес-місії для українських агрокомпаній до Індії. Насамперед для потенційних експортерів

Під час круглого столу «Індія — Україна: великі можливості в галузях АПК, охорони здоров'я, культури та освіти».

бобових культур. З метою встановлення попередніх бізнес-контактів та обговорення рамкових умов співпраці в цій галузі.

Реально експортувати олію навіть в Антарктиду

Треба сказати, що напередодні круглого столу для зацікавлених українських компаній було організовано зустріч з індійськими колегами. Одним з таких підприємств стало ПАТ «Вінницький олійножировий комбінат», якому ще раніше вдалося налагодити поставки своєї продукції до цієї південноазійської держави. Розповідаючи про своє виробництво, голова правління комбінату Дмитро Чаленко під час круглого столу здивував присутніх таким запитанням: «Чи можливо постачати олію в Антарктиду?». І потім сам на нього ствердно відповів: «Хтось каже «ні». А ми кажемо «так». Бо у 2016 році досягли домовленості щодо постачання нашої олії на українську станцію в Антарктиді. Тобто ми експортуємо олію на всі континенти. Понад два відсотки — частка нашої промислової групи «Віол» у світовому виробництві нерафінованої соняшникової олії. У чому наші переваги? Ми маємо найбільший завод з виробництва соняшникової олії в об'єднаній Європі і в Україні. Експортуємо її до 60 країн. Маємо успішний досвід реалізації інвестиційних проектів. У нас є команда професіоналів, і ми випускаємо тільки якісну і сертифіковану продукцію. До складу нашої промислової групи входять два переробні заводи і 13 елеваторів. Так, Вінницький олійножировий комбінат може переробляти три тисячі тонн соняшнику на добу. Посідаємо перше місце в Україні за потужностями з переробки ріпаку — 1950 тонн на добу. Перше місце в Україні за потужностями з переробки сої — 1700 тонн на добу. За останні 10 років збільшили потужність нашого підприємства у 7,5 разу. Особливу увагу приділяємо підвищенню ефектив-

З ІСТОРІЇ ПИТАННЯ

Республіка Індія є одним з наших давніх партнерів. Ще у 1960—1970 роках Україна в рамках співробітництва СРСР з Індією надавала економічну і військову допомогу Індії. Офіційні двосторонні відносини розпочалися 26 грудня 1991 року, коли Індія визнала незалежність України, а 17 січня 1992-го між країнами було встановлено дипломатичні відносини. 13 лютого 1993 року перший Надзвичайний і Повноважний Посол України в Індії вручив Президентові Республіки Індія свої вірчі грамоти. За роки незалежності Україна й Індія налагодили співробітництво майже в усіх сферах: економічній, політичній, науково-технічній, оборонній та культурній. В Україні навчається майже 6 тисяч індійських студентів, працюють товариства дружби й культурних зв'язків. Також здійснюються культурні обміни, що сприяють участі представників обох країн у різноманітних культурологічних та спортивних заходах, міжнародних конкурсах, конференціях тощо. Основні товари, які експортуються з України в Індію, — продукція хімічної промисловості, добрива, чорні метали, обладнання для електростанцій (зокрема, для атомних реакторів) та сталеливарної промисловості, сталь, алюміній, залізничне обладнання, медичне обладнання, рослинні олії, продукція паперової промисловості, електричні машини та обладнання тощо. Більшість індійських компаній, представлених в Україні, займаються торгівлею. Фармацевтика є її основним сектором, на який припадає 30% експорту з Індії до України. Індія є основним експортером фармацевтичної продукції до України, за вартістю експорту поступаючись тільки Німеччині. Однак за обсягом експорт з Індії до нас найбільший.

ності виробництва. Усі наші котельні працюють на лущинні соняшника, що дає змогу щороку економити до 120 млн. гривень, не використовуючи природний газ».

За словами голови правління компанії, сьогодні в геологічній структурі експорту Вінницької області Індія посідає перше місце. У 2015 році до Індії з цього регіону експортовано продукції на 100 мільйонів доларів. Частка тут «Віол» — 32%. Тобто 32% експорту з Вінницької області — це жири та олії. Загалом торік 35 відсотків всієї соняшникової олії, виробленої в Україні, експортовано до Індії. З них частка компанії ста-

новить 7 відсотків. Індія досить потужно розвивається, і споживання соняшникової олії зростає в цій країні з кожним роком. Тому й експорт туди компанії постійно зростає. Підприємство планує збільшити цей показник до 100 тисяч тонн соняшникової нерафінованої олії.

Дмитро Чаленко вважає, що Індія — стратегічний партнер у сфері економічного, наукового та промислового співробітництва. І поглиблення відносин має стимулювати взаємний розвиток.

Галина КВІТКА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

АКТУАЛЬНО

На пшениці є шанс зірвати великий куш

Україна увійшла до списку ключових постачальників пшениці в Індію в цьому сезоні. Причому експортоване на цей стратегічний ринок зерно — переважно продовольче, з протеїном 11% і вище. Так, згідно з інформацією операторів ринку, за перші два місяці сезону 2016/17 наші трейдери перевезли туди майже 240 тисяч тонн пшениці.

Активізація закупівлі у нас цієї культури відбувається після тривалого застою. Востаннє Індія імпортувала значні обсяги пшениці з України ще 10 років тому, зазначають експерти УкрАгроКонсалт. Тоді потреба згаданої південноазійської держави в імпорті зернових становила рекордні 6,7 мільйона тонн. Отже, в 2006/07 маркетинговому році ми поставили туди понад 300 тис. тонн пшениці. Традиційно, якщо Індія й імпортує цю культуру, то переважно з Франції й Австралії. З огляду на скорочення врожаю в цьому сезоні у Франції, та ще й проблеми з якістю, вітчизняні зерноторговці мають гарний шанс посісти її місце на цьому ринку збуту.

Загалом, це й не дивно. Якщо зазвичай експортна ціна на французьку продовольчу пшеницю зівставна з української, то нині наша на 18—20 доларів на тонні дешевша. Інші країни об'єднаної Європи, такі як Румунія й Болгарія, які також є частиною Чорноморського регіону, теж неконкурентоспроможні за вартістю. Тільки Росія тут може скласти конкуренцію Україні. А враховуючи історично рекордний урожай пшениці в РФ цього року, відкритим буде питання не тільки збільшення експорту, а й розширення географії поставок.

Варто зазначити, що у той далекий 2006/07 сезон, коли Індія імпортувала максимальний обсяг пшениці, Росія була в списку ключових постачальників і відвантажила тоді понад 1,95 млн. тонн, тим самим забезпечивши потреби Індії в імпорті цієї хлібної культури на 30%.

Поки що угоди про поставки російської пшениці до Індії не було. Тому українські експортери не мають прогавити можливості, які з'явилися. За оцінками Міністерства США, в 2016/17 сезоні імпорт пшениці Індією становитиме 2 мільйони тонн. Тож є шанс зірвати великий куш.

З можливостями співробітництва знайомився Валерій ДРУЖЕНКО.

Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Індія в Україні Манодж Кумар Бхарті і народний депутат України Микола Кучер.

КОМПЕТЕНТНО

Це не просто величезний ринок збуту

За словами Надзвичайного і Повноважного Посла України в Республіці Індія Ігоря Поліхи (він також Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Мальдіви, у Федеративній Демократичній Республіці Непал, у Демократичній Соціалістичній Республіці Шрі-Ланка — за сумісництвом), нині Індія потенційно — третя економіка світу. Її ВВП становить 2 трлн. 100 млрд. доларів. У 2008-му країна вийшла на перший трильйон. Це було національне свято. Індія танцювала, співала, що перший трильйон є. Тоді вони були 13—14-ою економікою світу. Торік Індія вийшла на другий трильйон — це помітили тільки економічні видання. Років через чотири, якщо такі темпи зберуться, держава вийде на третій трильйон. І це помітить не тільки статистика. З показником зростання економіки у 7,6% за 3—4 роки Індія обійде і Англію, і Францію...

У чому плюс Індії? Величезний внутрішній ринок. Будь-які світові глобальні потрясіння — від них громадяни країни не страждають. Величезна економіка, але не орієнтована на експорт. Усе основне зростання відбувається всередині. Падіння курсу валют для Індії не є проблемою. У країні 300—400 мільйонів осіб, які живуть на рівні американського середнього класу, це — локомотив і гарантія того, що економічне зростання Індії не зупиниться...

Більше фото тут — www.golos.com.ua

У Черкасах відбувся другий міжнародний інвестиційний форум, у якому взяли участь представники ділових кіл Польщі, Німеччини, Сінгапуру, Нідерландів та інших країн. Черкащина представила на форумі проект будівництва агро-індустріального парку, *інформує наш власкор Ліна Лебеденко*

Чернігівщина активно веде посівну кампанію. Загалом зерновими вже засіяно 64,9 тисячі гектарів (29,8%). У тому числі озимої пшениці посіяно 52,8 тисячі гектарів (27,4%) та озимого жита 10 тисяч гектарів (47,2%). На заваді була посуха, яку нещодавно припинили дощі, даючи надію на врожай, *передає наш власкор Василь Чепурний*

Університет повернувся додому

і навіть може стати базою для Поліцейської академії

Ще один виш Луганщини повернувся на свою територію. До цього часу Луганський університет внутрішніх справ перебував у Сумській області, розмістившись у старих казармах, і ось, нарешті, отримав власний дім. За ці два роки колектив пройшов серйозні випробування, але зберіг свій кістяк, ядро професорсько-викладацького складу, а головне — присягу на вірність Україні.

З нагоди відкриття університету, який нині базується у Северодонецьку, на Луганщину прибув міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков. Виступаючи перед курсантами та викладачами вишу (на знімку), він підкреслив, що у країні є великий дефіцит поліцейських кадрів. Зокрема, лише в області не вистачає понад тисячу поліцейських, отже, Луганський університет внутрішніх справ імені Едуарда Дідоренка повинен стати кузницею таких кадрів. І у цьому, на думку мініс-

тра, йому мають допомогти Київський та Харківський університети внутрішніх справ, ректори яких також були присутніми на урочистостях. Говорячи про важливість повернення вишу на свою територію, керівник Луганської ОДА Юрій Гарбуз запропонував створити на базі університету Поліцейську академію, яка займатиметься фаховою підготовкою патрульних, слідчих та оперативників. «У нас сьогодні є унікальний шанс — створити новий майданчик, де навчатимуться і ви-

ховуватимуться кращі поліцейські», — вважає очільник області. Арсен Аваков підтримав цю пропозицію. У цей день у Северодонецьку відбулась ще одна важлива подія — передача місцевій поліції машин. «Враховуючи особливий характер завдань, які стоять перед Донецькою та Луганською областями, ми надаємо пріоритет у технічному оснащенні саме цим регіонам», — зазначив очільник МВС України. Також він анонсував урядову Програму боротьби зі злочинністю і бандитизмом. У рамках цієї програми луганські «копи» отримали 34 новенькі машини «Рено Дастер».

Павло ВОРОНЦОВ.
Луганська область.

Фото прес-служби Луганської ОДА.

Учасникам АТО — кошти на навчання

На Вінниччині компенсують витрати на навчання демобілізованим бійцям, які стали студентами, а також дітям автоців, котрі здобувають освіту у навчальних закладах.

Рішення про надання одноразової допомоги названим категоріям громадян майже одногосно ухвалили на черговій сесії депутати обласної ради. Заступник директора департаменту соціальної політики облдержадміністрації Людмила Каратаєва уточнила, що йдеться про допомогу 191

особі, з яких 118 — студенти вищих навчальних закладів, інші — учні технікумів та коледжів.

— Схема надання допомоги передбачена у затвердженому Порядку використання коштів обласного бюджету, — каже Людмила Каратаєва. — Студент має подати довід-

ку, в якій вказана сума коштів, внесених ним на рахунок навчального закладу. На цій підставі компенсуватимемо оплату за навчання.

Списки тих, хто потребує такої допомоги, затвердять на наступній сесії. За попередніми підрахунками, на такі потреби буде витрачено майже мільйон гривень.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Перша школа мистецтв має своє приміщення

Дитяча школа мистецтв при Ніжинському училищі культури та мистецтв імені Марії Заньковецької цього року святкуватиме своє 25-річчя. Вона є першою школою мистецтв на Чернігівщині.

Новий навчальний рік викладачі та учні розпочали уже в новеньких відремонтованих класах. У гуртожитку Ніжинського училища культури та мистецтв знайшли цілий поверх, щоб розмістити 380

учнів та 52 викладачі. Заклад переїхав із орендованого приміщення і тепер зможе на заощаджені кошти оновлювати матеріально-технічну базу. На ремонт усього гуртожитку обласна державна адмініс-

трація виділила понад 1,5 мільйона гривень.

«Майже 400 учнів мають змогу в школі мистецтв розвивати свої здібності. Вони гідно представляють область на всеукраїнських та навіть міжнародних конкурсах, — розповів перший заступник голови Чернігівської ОДА Леонід Сахневич. — Тому ми раді оновленню закладу та гарним умовам для навчання і творчості».

Василь ЧЕПУРНИЙ.
Чернігівська область.

Воїни повстали проти несумлінних перевізників

У Запоріжжі під стінами міськради відбулася акція учасників АТО.

Власне, називати так фактично пікет в кількох осіб, яких виявилось чи не вдвічі менше, ніж журналістів, якось не дуже коректно. Втім, вимоги заслуговують бути почутими. А вони лише волюють, щоб в обласному центрі виконувався закон. Під час ак-

ції у приміщенні міськради відбулося засідання виконкому, ветерани АТО вимагали від згаданого виконавчого органу все ж встановити — вже своїм рішенням — право безплатного проїзду для учасників бойових дій в міському транспорті. І особли-

во — в маршрутках! Тобто без врахування чинного в Запоріжжі ліміту для ветеранів-пенсіонерів — дві особи. Адже прикриваючись згаданим правилом, водії фактично щодня порушують закон, виставляючи учасників війни на сході із салону своїх мікроавтобусів. Тому ветерани АТО вимагають таких перевізників карати позбавленням ліцензій.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

ФОТОФАКТ

Перший заступник голови ДСНС України Олег Мельчуцький вручив рівненським рятувальникам ключі від нового пожежно-рятувального автомобіля на базі шасі MAN, який служба придбала за кошти державного бюджету.

Фото Віктора КОЗАКА.

Ховався від покарання півтора року

Чоловіка, якого підозрюють у вбивстві, затримали в Києві житомирські оперативники ГУНП. 20-річний житель Житомирського району загинув півтора року тому в селі Павлолох Попільнянського району під час зіткнення двох великих груп «тітушок». Одну з них найняв комерційний банк, який добивався повернення багатомільйонного кредиту. Другу — агроформування. Під час сутички пострілом із травматичної зброї було смертельно поранено в серце хлопця, який представляв фінансову установу. Підозрюваний учасник масового конфлікту довго переховувався від слідства, а під час затримання намагався втекти й чинив опір поліцейським.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.
Житомир.

Бійцям — запчастини, малечі — солодощі

У чергову поїздку в зону АТО вирушили волонтери центру «Серце патріота». Цього разу вони везуть бійцям запасні частини для автомашин, плівку для бліндажів, бензопилу, теплий одяг, продукти. Допомогу надали підприємці Павло Товстенюк, Ірина Кун, Віталій Пернарівський та депутати Волинської обласної і Луцької міської рад Сергій Леонтьєв та Сергій Шкода. Під час цієї поїздки волонтери відвідають 54-ту та 58-му бригади та штаб АТО.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Завітають також до Дитячого центру у Слов'янську, де розміщуються переселенці та діти, які втратили батьків під час АТО. За участю ТМ «Волинські солодощі» та Волинського обласного осередку партії «УКРОП» волонтери підготували для малечі смачні подарунки, шкільне приладдя та одяг.

Максим СОЛОНЕНКО.
Волинська область.

ЦИФРА

18
ОСББ на Рівненщині взяли «теплі» кредити на суму понад 2 мільйони гривень.

Олександра ЮРКОВА.

Олександр ЮРКОВА.

Освітять переходи

Комісія Київради виділила 20 мільйонів гривень на встановлення автономного енергозберігаючого освітлення на наземних переходах міста. Про це повідомив перший заступник голови КМДА Геннадій Пліс.

«Для європейської столиці це дуже важливі кроки, і я сподіваюся, що інші міста нашої держави візьмуть з Києва приклад», — зазначив Геннадій Пліс. Також він додав, що, дбаючи про безпеку пішоходів на наземних переходах, міська влада передусім орієнтується на новітні енергозберігаючі технології.

У рамках пілотного проекту мережі зовнішнього освітлення вже встановили на наземному нерегульованому пішохідному переході через вулицю Академіка Ту-

полева неподалік будинку № 7. Загалом так планують обладнати 265 переходів столиці.

Олена ЛОХМАТОВА.

Підтримають людей із вадами слуху

У Львові до Міжнародного дня глухих люди із вадами слуху отримають по 250 гривень. Як повідомляють у прес-службі міськради, управління соціального захисту, розуміючи потреби цих людей, виплатить одноразову матеріальну допомогу інвалідам I, II та III груп із вадами слуху, які перебувають на обліку у районних відділах соціального захисту міста. У бюджеті на це передбачили 200 000 гривень. Міжнародний день глухих відзначають в останню неділю вересня.

Христина ГОРОБЕЦЬ.
Львів.

Байкери привезли «гуманітарку»

Німецькі поліцейські-байкери завітали до головного управління Нацполіції в Хмельницькій області. Вони привезли півтори тонни гуманітарної допомоги, яку під час найближчої поїздки хмельницькі правоохоронці передадуть мешканцям зони АТО. До речі, це не перший візит поліцейських-байкерів. У хмельничан давно склалися дружні відносини із закордонними колегами, які є членами Міжнародної поліцейської асоціації. Німецькі правоохоронці навіть взяли шефство над однією із шкіл-інтернатів області.

Вл. інф.

Вшанували партизанів

У Путивлі на Сумщині традиційно відзначили День партизанської слави. Це свято започатковане в Україні 2001-го, і у місті воно стало одним із головних. У роки Другої світової війни Путивль заслужено вважався столицею народних месників. Саме тут формувалося найвідоміше партизанське з'єднання, бо знаменитий Сидір Ковпак напередодні війни працював у Путивлі головою міськвиконкому. У цьогорічному святкуванні взяли участь понад тисячу жителів міста. Його вулицями у колоні пройшли колишні партизани та актори, вдягнені за модою 1940-х років та озброєні автоматами ППШ, «шмайсе-рами» і «трюхлінійками». Втім, були й сучасні БТРИ. Членам колишніх партизанських формувань вручили подарунки та нагороди.

Граната для фермера

Працівники одного з фермерських господарств на Сумщині посеред соняхів виявили «розтяжку». Поле розташоване неподалік села Курган Лебединського району. На місце події викликали правоохоронців. Як повідомив заступник начальника головного управління Національної поліції в області Володимир Бабич, «розтяжка» з бойовою гранатою виявилась одним із елементів боротьби між двома фермерами. На щастя, небезпечну конструкцію вчасно помітили і нейтралізували, тому ніхто не постраждав. Незважаючи на це, кримінальне провадження зареєстрували за фактом замаху на вбивство.

Начальника звільнили одразу після призначення

Т. в. о. начальника Сумського міськвідділу поліції Валерій Строкач пропрацював на цій посаді лише один день. Одразу після призначення журналістське та громадське середовище в обласному центрі вибухнули різкими негативними коментарями. З'ясувалося, що три роки тому В. Строкач притягався до адміністративної відповідальності за керування службовим автомобілем у стані алкогольного сп'яніння. Керівник Нацполіції в області Микола Лушпійко миттєво відреагував на інтернет-публікації та призначив службове розслідування. За його результату В. Строкача було звільнено із займаної посади.

Успіх господарств корисний для бюджету

На Сумщині, у Головному управлінні Державної фіскальної служби, відбувся круглий стіл, на який запросили керівників та головних бухгалтерів 15 бюджетоутворюючих сільгоспідприємств регіону. Обговорили відносини між податківцями і аграріями. За словами керівника ДФС в області Олексія Мазуренка, протягом року відбулось суттєве зростання податкових надходжень, залучених від аграріїв. Зокрема, в 1,5 разу більше зібрали ПДВ — замість минулорічних 246 млн. грн. акумулювали 490 млн. Податку з доходів фізичних осіб нинішнього року сільгоспвиробники перерахували на 84 відсотки більше, ніж минулого. Загалом податкове навантаження на гектар сільгоспугідь зросло на Сумщині з 311 до 622 гривень.

Володимир ЧЕРНОВ.

тури сільськогосподарські підприємства району та області, а також збіжжя державного аграрного фонду.

До речі, будівництво агрофірма провела за власні та кредитні кошти. Загалом на спорудження витратили 12 млн. євро. На підприємстві створено 50 робочих місць.

Галина БРУХАЛЬ.
Івано-Франківська область.
Фото Миколи МАЦЮКА.

Загалом валові збори зерна понад 100 тисяч тонн отримали у дев'яти районах. Нині в області триває збирання пізніх культур — кукурудзи, сої, соняшника. Повністю завершено збір картоплі, наближається до завершення збирання овочів.

На початку серпня провели посів озимого ріпаку. Загальна площа цієї культури перевищила 70 тисяч гектарів, що становить 118 відсотків до прогнозу.

Під решту озимих планують відвести 231 тисячу гектарів, з яких 208 тисяч становить озима пшениця. На початок третьої декади вересня агропідприємствами всіх форм власності було посіяно понад 36 тисяч гектарів озимих. Наразі це лише 16 відсотків до прогнозу. Темпи проведення робіт відстають від торішніх більш як на 20 тисяч гектарів. Однак, як запевняє заступник голови ОДА Володимир Кальніченко, господарства впораються з прогнозним завданням, навіть якщо доведеться працювати у несприятливих погодних умовах.

Ірина КОЗАК.
Хмельницька область.
Фото з архіву «Голосу України».

уже четвертий елеватор на Прикарпатті, на якому зберігатимуть урожай зернових. А зважаючи на те, що район займає чільні позиції зі збору збіжжя, його функціонування матиме вагоме значення для аграрного комплексу області. За словами голови РДА Богдана Кобилянського, цього року Городенківщина зібрала 104 тисячі тонн зернових культур. Окрім того, до кінця року аграрії району сподіваються зібрати ще 80—90 тисяч тонн кукурудзи. Тож на новозбудованому елеваторі зможуть зберігати зернові куль-

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Гідний внесок у загальний результат зробили і аграрії Хмельниччини. Хлібороби області за урожайністю пшениці, яка становила 57,8 центнера з гектара, поступились лише колегам із Вінниччини, де здолали планку в 58,8 центнера з гектара. Найкращих результатів досягли на полях Волочиського, Красиївського, Новоушицького, Теофіпольського районів, де кожен гектар посіву ранніх зернових культур дав понад 57 центнерів. А найвищу урожайність — 64 ц/га — отримали агроформування Шепетівського району.

На окремих полях хліборобам вдалось досягнути рекордних результатів. Так, у фермерському господарстві «Династія» зі Старокостянтинівського району пшениця дала по 94 центнери з гектара. А у приватному підприємстві «Вигода» з Волочиського та ТОВ «Перлина Поділля» із Білогірського районів зібрали по 84—89 центнерів з гектара.

Від хлібоприймальні до сучасного елеватора

Прикарпатські аграрії отримали сучасний елеватор. Сховище на 85 тисяч тонн збіжжя відтепер працює в Городенківському районі на базі приватного підприємства «Агрофірма «Вільхівці». Його директор, депутат обласної ради, заслужений працівник сільського господарства України Іван Приймак (на знімку праворуч) розповів про шлях, який пройшла агрофірма від створення до завершення будівництва елеватора. Каже, що стара хлібоприймальня не могла вмістити весь зібраний урожай. Адже почали газдувати з 400 гектарів, а нині господарство вирощує сільгоспкультури на площі 3 тисячі га. Розширення розпочалось 2009-го зі встановлення зерносушарні продуктивністю 42 т/год (пшениці). А через два роки стали напрацьовувати проект нового елеватора, будівництво якого фактично стартувало 2013-го. Упродовж трьох років здавали об'єкт по частинах, бо зерно, за словами аграрія, чекати не могло. Процес його роботи є автоматизованим, однак

Посівна збилася з графіка

Комбайни виготовляємо — і БТРИ подужаємо

На Херсонському машинобудівному заводі, який виробляє комбайни, дощувалки та жатки, запустили програму випуску продукції для потреб оборони держави. Першими ластівками стали опорні плити для мінометів, ящики для мін, запчастини для кулеметів. Надалі на ХМЗ готові випускати корпуси для бронетранспортерів та бойові модулі. Кажуть, що проблема лише в постачанні спеціальних міцних сталей.

Якщо підприємство (воно має хронічні проблеми зі збутом комбайнів через низьку платоспроможність українських аграріїв) отримає замовлення концерну «Укроборонпром» на корпуси для БТРів, це дасть змогу не тільки повністю завантажити його роботою, а навіть збільшити трудовий колектив на третину. Та й у концерні не виключають перспективи розширення співробітництва із ХМЗ.

— У рамках програми імпортозаміщення Укроборонпром підключає до виготовлення продукції підприємства з 17 регіонів України. З-поміж них, звичайно, і Херсонський машинобудівний завод. За потреби готові відрядити до партнерів наших фахівців, щоб ті оцінили виробничий потенціал, допомогли із налагодженням контролю якості, — повідомив «Голосу України» гендиректор концерну Роман Романов. — Що ж до спеціальних марок сталей, то це — найменша проблема. Їх випускають металурги Маріуполя та Алчевська, а за нагальної потреби якісні сталі можна закупити у Фінляндії, Швеції, Польщі.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсонська область.

Вимагають заборонити продаж землі

Продовжити на 10 років мораторій на продаж земель сільгосппризначення в Україні — головна теза звернення депутатів Тернопільської облради до Президента Петра Порошенка, Голови Верховної Ради Андрія Парубія та Прем'єр-міністра Володимира Гройсмана, прийнятого під час сесії. Натомість вони вважають за краще розробити практичні механізми стимулювання користувачів і власників землі для відтворення та підвищення родючості ґрунтів через розвиток тваринництва у кожному населено-

му пункті. Пропонується також відновити систему оподаткування сільгоспідприємств, яка діяла до 1 січня 2016-го, оскільки обмеження спецрежиму податку на додану вартість різко вдарило по економіці малих і середніх сільгоспідприємств, вимиває велику частину їх обігових коштів. Через це товаровиробники регіону втратять цьогоріч понад 600 мільйонів гривень обігових коштів. Уперше за п'ятнадцять років в АПК почався спад. Лихоманить аграріїв і через обмежений доступ до кредитних ресурсів, невре-

гульованість земельних відносин. Зареєстрований 8 серпня на сайті Мінагрополітики законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення» — черговий обман селян, вважають тернопільські депутати. Землю хочуть фактично забрати за безцінь, без відома власника зробити її об'єктом банківської застави з усіма негативними наслідками.

Людмила НАКОНЕЧНА.
Тернопільська область.

Алкоголь убив тринадцять осіб

На Харківщині через отруєння алкоголем померли тринадцять осіб. Як повідомили в пресслужбі обласної прокуратури, ще троє перебувають у лікарнях. За даними прокуратури, затримана жінка, за попередньою інформацією, власниця декількох магазинів у Вовчанському районі. У прокуратури є інформація, що саме після покупки в магазинах цієї жінки й уживання алкоголю постраждали люди у Вовчанському районі. Правоохоронці провели кілька обшуків у торговельних точках. Вилучено й направлено на експертизу ємності з рідинами. Також встановлено власника магазину в Ізюмському районі. З'ясовуються канали одержання контрафактного алкоголю.

Сумна естафета харчових отруєнь

На Прикарпатті — чергова НП із харчовим отруєнням. Ще не встигли вийти з лікарні всі постраждалі в Долинському районі, як у Калуші до медзакладу потрапили 12 осіб. З'ясовано, що вони напередодні відвідували одну з піцерій. Із симптомами гострої кишкової інфекції їх доправили до районної лікарні. Серед хворих троє дітей 10—11 років. Стан усіх постраждалих — середнього ступеня важкості, повідомили в Івано-Франківському обласному лабораторному центрі МОЗ України. Працівники міськрайонного відділу центру проводять комісійне розслідування спалаху недуги. У закладі громадського харчування відібрано змиви на наявність патогенної та умовно патогенної флори, проби харчових продуктів, води централізованого водогону, без попередження проведено бактеріологічне обстеження працівників кухні. За фактом масового отруєння калуською місцевою прокуратурою розпочато розслідування за ч. 1 ст. 325 ККУ. Триває досудове розслідування та з'ясовується остаточна кількість потерпілих.

Вл. інф.

«Україна має значний потенціал розвитку сфери відновлюваної енергетики. Національним планом дій поставлено мету до 2020 року досягти 11% енергії з відновлюваних джерел у кінцевому енергоспоживанні країни», — наголошує голова Держенергоефективності Сергій Савчук та нагадує, що для реалізації плану потрібно 16 млрд. євро інвестицій

Утеплили «панельку» — відчули економію

Досвідом про те, як перетворили панельну дев'ятиповерхівку по вулиці Генерала Безручка, 9 у Рівному на новий термомодернізований будинок, поділилася голова правління ОСББ «Орбіта — Північ» Раїса Чумак.

«Наше об'єднання було створено у червні 2011 року. Однак щоб надати багатоповерхівці сучасного вигляду, необхідні були довгі роки сумлінної праці та чимало коштів. У 2010 році, ще до створення у будинку об'єднання співвласників, наші мешканці за власні кошти встановили електронний лічильник тепла. Працює він автоматично. В опалювальний період я виставляю температуру по четвертому поверху. Тут температура повітря становить 24°C. До дев'ятого поверху вона зростає до 25°C, а на нижні, навпаки, спадає: на третьому поверсі 23°C, на другому 22°C, а на першому 19—20°C. Минулого опалювального сезону мешканці квартир на першому поверсі погодилися на температуру 18—19°C для того, щоб більше економити.

Того ж 2010 року залатали «шви» в будинку. А вже 2011-го розпочали капітальний ремонт системи опалення — повністю замінили та утепили труби теплопостачання. Кошти для цього об'єднання за-

лучило за програмою ПРООН, згідно з якою співфінансування міста становило 80, а 20 відсотків — внесок громади.

У 2012 році розпочали капітальний ремонт фасаду — утеплення будинку. Проект реалізовувався поетапно, з 2012-го до 2015 року. Кошти для цього наше ОСББ залучило в рамках Муніципальної програми сталого розвитку міста Рівне. Так, загальна вартість становила 994 656 грн., з них внесок муніципалітету 708 461 грн. (70 відсотків), громади — 286 195 грн. (30 відсотків), — каже Раїса Чумак.

ОСББ «Орбіта — Північ» стало другим об'єднанням у місті (перше — ОСББ «Учитель»), яке отримало фінансову підтримку від міста для впровадження енергоощадних заходів. Тривалість утеплення будинку голова правління пояснює невеликим фінансуванням у перший період проекту.

А вже цьогогоріч співвласники замінили вікна у під'їздах на пластикові, зробили відкоси та утеп-

лили під'їзди. Для реалізації цих заходів ОСББ «Орбіта — Північ» знову скористалося Муніципальною програмою Рівного. Загалом знадобилося 389 688 грн., з них 70 відсотків надійшли від міста, а мешканці сплатили 116 901 грн.

Окрім цього, співвласники дбають про прибудинкову територію. Самостійно білять та фарбують під'їзди. «Для цього коштів міста вже не потрібно», — каже Раїса Митрофанівна. Однак відгуки про саму Муніципальну програму лише позитивні. Голова наголошує, що програмою дуже задоволені: «Без неї люди самі не впоралися б».

Щодо заощадження енергоресурсів після впровадження усіх заходів, то економію співвласники побачили вже після встановлення лічильника. Проте найбільш помітно змінилися суми у платіжках за комунальні послуги після утеплення.

«Економія значна — 40 відсотків, — пояснила Раїса Чумак. — Мешканці однієї квартири щомісячно заощаджували в оплаті за тепло 200—350 грн. (залежно від площі). Так, за два роки люди повернули 30 відсотків коштів, витраче-

них на утеплення. До речі, внесок на утеплення для співвласників був одноразовим платежем: 86 грн. за квадратний метр. Плата вираховувалася залежно від площі квартири. Скажімо, власники трикімнатного помешкання сплатили майже 2000 грн., а кутових квартир — 3000—4000 грн. За бажан-

ня додатково мешканці сплачували 300 грн. за утеплення балконів».

Раїса Митрофанівна розповідає, що два місяці змушена була розносити квитанції за «комуналку» співвласникам свого об'єднання та мешканцям сусіднього будинку, який не утеплений: «Так ось, у найхолодніші місяці най-

більша сума в будинку ОСББ «Орбіта — Північ» становила 600 грн., тоді як мешканці сусіднього будинку сплачували 700 грн., 900 грн. та понад тисячу гривень».

Записала
Олена ЧУДІНОВИЧ,
активістка рівненської
ОПОРИ.
Фото автора.

Київщина майже готова до нового опалювального сезону

Переважає більшість об'єктів господарського комплексу та соціально-культурного призначення Київської області готові до осінньо-зимового періоду.

«У регіоні вже готовий до зими 5021 житловий будинок, відремонтовано 319 покрівель, 846 опалювальних систем, 533 системи гарячого і 811 систем холодного водопостачання, що становить 91% від загального обсягу. Холоди вже не страшні 99% шкіл, лікарень та дитячих садків області. Велику увагу приділяємо енергозбереженню з метою економії електроенергії та підвищенню енергоефективності. У закладах освіти завершується встановлення нових енергоощадних вікон», — коментує в. о. голови Київської обласної державної адміністрації Лев Парцхаладзе.

У тепловому господарстві регіону вже готові до роботи 1210 котелень, із них капітально відремонтовано 18, замінено 42 котли, підготовлено 706,3 км теплових мереж та 147 центральних теплових пунктів, заготовлено понад 12 тисяч тонн вугілля. У водогінно-каналізаційному господарстві відремонтовано 1066 артезіанських свердловин, 181,5 км водогінних та 101,4 км каналізаційних мереж, підготовлено 132 водогінні та 274 каналізаційні насосні станції, 26 водогінних та 42 каналізаційні очисні споруди.

У дорожньо-мостовому господарстві капітально відремонтовано майже 350 тисяч квадратних метрів вулиць і доріг комунальної власності, до роботи в несприятливих погодних умовах налагоджено понад 500 одиниць спеціалізованої прибиральної техніки та заготовлено 137 тисяч тонн посипкового матеріалу та реагентів. Заплановані заходи майже виконано у Білоцерківському, Богуславському, Бориспільському, Васильківському, Макаріївському, Миронівському, Обухівському, Рокитнянському, Ставищенському, Таращанському районах, містах Бориспіль, Буча, Ірпінь, Обухів, Переяслав-Хмельницький та Ржищів.

Вл. інф.

Безплатних лічильників не хочуть

Мешканці деяких хмельницьких багатоповерхівок протестують проти встановлення приладів обліку

Щойно стає відомо, що газівники збираються проводити монтажні роботи, активісти зустрічають їх у дворі і не пускають до газових мереж. Причому стосується це не тих засобів обліку, які призначені для кожної квартири, а загальнобудинкових. Люди виступають категорично проти того подарунку від постачальників газу.

Свою позицію пояснюють тим, що не бачать необхідності у цьому. Приміром, за однією із таких адрес, де понад 130 квартир, лічильників немає лише у кількох десятиках помешкань. «Для чого загальний, коли у більшості вже є свої?» — перепитують люди. Але найбільше хвилює те, що доведеться платити не тільки за свої, а й за чужі кубометри.

Усі запевнення представників ПАТ «Хмельницькгаз» про те, що це ніяк не позначиться на платіжках тих абонентів, котрі розраховуються за послугу за своїми показниками, не хочуть і слухати. Впевнені, їх укотре хочуть надурити і підняти ціни.

Спочатку до місць таких конфліктів виїздили керівники підприємства. Але, зрозумівши, що випадки стають непоодинокими, здається, відмовилися від ідеї перекопати у своїй правоті всіх. Хоча наполягають: загальний лічильник тільки на користь тим, у кого взагалі немає жодного, а решти мешканців багатоповерхівки ця новація не торкнеться. Мовляв, це дає можливість власникам квартир без зайвих витрат відійти від постійно змінюваних урядом норм споживання та сплачувати лише за реально спожите.

Звідки взялася така доброчинність і турбота про клієнта? Відповідь потрібно шука-

ти у рішеннях Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та законодавстві. Адже відповідно до закону про ринок природного газу, постачання має здійснюватись лише за наявності лічильника. Закон набрав чинності торік у жовтні. Спочатку на місцях людей спонукали встановити лічильник, погрожуючи припиненням газопостачання. Але така тактика не дала своїх результатів.

Крім того, є закон про забезпечення комерційного обліку природного газу, який зобов'язує не споживачів, а постачальників встановити засоби обліку для населення, яке проживає у квартирах та приватних будинках, до початку 2018 року.

Та коли цей фінансовий тягар переклали із гаманців абонентів на газівників, виявилось, що ніхто не хоче витрачати такі кошти. Адже в обласному центрі лічильники є лише у дев'яти відсотків квартир. А загалом у місті в 1335 багатоквартирних будинках мешкають понад 43 тисячі абонентів. Якби «Хмельницькгаз» встановлював безплатні прилади у квартирах нинішніми темпами, то до кінця робіт знадобилося б

щонайменше десять років. Але головне — економія коштів, адже будинкових лічильників потрібно у кілька десятків разів менше, ніж індивідуальних.

Газівники не приховують: загальні прилади обліку дадуть можливість у державних масштабах налагодити централізований облік спожитого населенням газу, а компанії — зекономити кошти і робочий час.

«Хмельницькгаз» протягом року має встановити 634 загальнобудинкові лічильники. Вже змонтовано понад вісімдесят. І, як самі визнають, це зроблено попри непоодинокі випадки відмов з боку мешканців. Щоб їх подолати, взялися за активну роз'яснювальну роботу.

— Споживачі мають зрозуміти, що це дає можливість економити газ, — коментує комерційний директор «Хмельницькгазу» Віталій Рейда. — Ми проаналізували дані споживання по двох загальнобудинкових лічильниках, встановлених у Хмельницькому. В середньому на кожну квартиру споживання зменшилося на п'ять відсотків.

Обсяг спожитого газу, зафіксований на будинковому лічильнику, рівномірно розподіляється на кожного зареєстрованого мешканця будинку. Дані надходять щомісячно в автоматичному режимі на підприємство. При цьому клієнти з індивідуальними лічильниками сплачують за показниками своїх облікових пристроїв, а обсяг спожитого ними газу віднімається від загальних показників.

Водночас мешканці, які не хочуть платити на підставі будинкового лічильника, мають право встановити індивідуальний. Але власним коштом. Причому «Хмельницькгаз», який раніше був зобов'язаний це робити безплатно, тепер взагалі не виконує таких робіт. Їх монтажем займаються спеціалізовані організації.

Але якщо споживач відмовиться від будь-якого безплатного лічильника, плата за спожите паливо розраховуватиметься за граничними нормами. Тобто за наявності газової плити та централізованого гарячого водопостачання — по 9,8 кубометра на місяць. А у разі відсутності гарячої води — 18,3 кубометра.

Якщо до початку 2018 року будь-якого лічильника не буде, закон зобов'язує газові компанії припинити постачання таким споживачам.

Як вирішаться конфлікти у будинках з протестувальниками, сказати важко. Якщо сьогодні проти виступають ті, хто вже має свій лічильник, завтра і вони можуть опинитися без газу. І тут уже соціального вибуху не уникнути.

Але поки що люди не відступають від свого. Чому так налаштовані? Здогадатися неважко: до протестних настроїв призвели вкрай високі тарифи. Тож будь-які дії постачальників комунальних послуг тепер викликають не просто тривогу, а агресію. Якщо така політика продовжуватиметься і надалі, зупинити її буде важче.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Сміття: своє, чуже, проблемне

Після трагедії на Грибовицькому полігоні у Львові перед посадовцями та суспільством постало безліч питань. Чи безпечні вітчизняні сміттєзвалища? Як зберегти міста чистими, врахувавши інтереси та проблеми усіх? Дніпро — не виняток. І якщо на регіональному рівні говорять про нову стратегію поводження із побутовими відходами, то в обласному центрі намагаються розібратися, як навести лад на полігоні, відкритому майже чотири роки тому.

Забезпечити вивезення

Наприкінці липня на сесії Дніпропетровської облради ухвалили обласну стратегію поводження із твердими побутовими відходами (ТПВ). Як розповів директор департаменту екології та природних ресурсів ОДА Руслан Стрілець, реалізовуватимуть її у рамках обласної комплексної програми екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016—2025 роки. Остання замінила вісім старих, які тяглися із 2006-го. Мета — стовідсотково забезпечити населення послугами із вивезення ТПВ. Нині ситуація із цим у містах та селах — різна.

«У містах є перевізники, баки, контейнери, відходи вивозяться. Проте не проводиться їх первинне, глибоке сортування», — зазначив очільник департаменту. Що ж до сільської місцевості, то там, як каже Руслан Стрілець, дещо гірше: «Ніхто із перевізників не хоче туди заходити, організувати нормальну роботу. Люди палять сміття у себе на ділянках».

Викидають у лісі

Ще одна проблема, яку вбачають на обласному рівні, — невиконання своєї роботи владою на місцях. Зокрема, йдеться про несанкціоновані звалища. Їх у регіоні зафіксували близько чотирьох сотень. Згідно із законодавством, за словами Руслана Стрільця, обов'язок із ліквідації таких звалищ лежить на органах місцевого самоврядування, тож від них вимагатимуть свої функції виконувати. Задля цього створять міжвідомчу робочу групу, до складу якої увійдуть депутати облради (члени профільної

комісії), спеціалісти облдержадміністрації, Держпродспоживслужби.

Щодо конкретних кроків та фінансування, то стратегія передбачає організацію роботи шести наявних у регіоні полігонів: на це знадобиться приблизно 20 млн. грн. Додаткові ресурси, які залучатимуть, — невеликі. Вони потрібні для розроблення схем санітарного очищення територій, і це стане зоною відповідальності місцевих органів влади. Закупка ж контейнерів, спецтехніки і т. п. ляже на плечі інвесторів — тобто перевізників ТПВ.

Нові підходи вирішили випробувати на трьох пілотних територіях — у Новоолександрівській об'єднаній громаді, смт Іларіоновому та у місті Зеленодольську.

Нанести на мапи

У рамках стратегії знайдеться робота і для громадськості. Як розповів голова обласної екологічної ради при ОДА Олексій Ангурець, йдеться про ефективну взаємодію із владою, контроль (чи вивозиться сміття, куди саме, чи не до найближчої посадки), а також — виховний аспект.

Окрім того, за словами Олексія Ангурського, навесні 2017 року планують створити базу даних промислових відходів — що саме є «у залишку», хто їх виробляє та у якій кількості. «Це будуть відкриті дані, які з'являться на сайті нашої організації, будуть передані до ОДА та облради», — каже він.

Активісти також можуть бути очима, порадиниками чиновників. «Участь громадськості у всіх процесах дає гарні результати. Хочу нагадати, що в області працює сайт eko.dp.gov.ua, який показує викиди промислових підприємств, пости

12 вересня мешканці Діївки перекрили криворізьку трасу.

Фото зі сторінки групи «Диевка1—мой дом».

моніторингу, стан атмосферного повітря. У перспективі наступним шаром планується нанести туди несанкціоновані звалища і далі накидати інформацію — фото, геолокація. Сподіваюсь, що надалі вони ліквідовуватимуться, і залишаться лише позначки — ось тут воно було», — розповів Руслан Стрілець.

Полігон розбрату

Якщо на рівні області йдеться про певну стратегію дій, то у Дніпра нині — дещо інші проблеми. Тут вирують пристрасті навколо полігона «Правобережний» та завезення сюди львівського сміття. 12 вересня мешканці передмістя обласного центру — селища Діївка, які живуть неподалік сміттєзвалища, — перекрили криворізьку трасу. Вимога людей — закрити полігон. Вони скаржаться на постійний сморід, неможливість провітрити власні домівки, отруєні колодязі, погіршення стану здоров'я.

У той же день ситуацію щодо накопичення відходів та завезення сміття зі Львова прокоментував заступник міського голови Дніпра Михайло Лисенко. «На липень—серпень із львівськими перевізниками був підписаний договір на вивезення сміття до обласного центру. Місто погодилося прийняти 9 тисяч тонн. Станом на 12 вересня було привезено 8,7—8,8 тис. тонн. 13 вересня термін дії угоди закінчився. Ми зі свого боку виконали всі зобов'язання, буде підписаний акт виконаних робіт. Це був тимчасовий вимушений захід, більше відходи не прийматимемо», — запевнив чиновник. За його словами, львівське сміття привозили не лише до

Дніпра, а й до інших міст України, стосовно цього було відповідне рішення Кабміну.

Заступник голови та кож зазначив, що наступного року обласний центр розпочинає масштабний проект із роботи з ТПВ: їхнім сортуванням, переробкою тощо, тож навантаження на полігони міста зменшаться щонайменше вдвічі.

Проект хороший, але неекологічний

Ситуацію із протестом людей, які живуть поряд, прокоментували чимало експертів та еко-активістів. Так, за словами члена ГО «Штаб «ДІА» Дніпро» Марини Буловацької, непри-

ДОВІДКОВО

За останній рік Дніпропетровщина накопичила 258 млн. т відходів, 99% із яких — розкриті породи (шлаки, шлами тощо) підприємств ГМК. Окрім того, у середньому в області щорічно утворюється 55 тис. тонн небезпечних відходів (I, II і III класу небезпеки), що потребують правильного зберігання. Щодо ТПВ, то їх область на рік накопичує понад мільйон тонн.

ємні запахи з полігона почали турбувати людей ще у 2014—2015 роках. З цього приводу були звернення і до місцевої влади, і до прокуратури, і до адміністрації Президента. Коли ж стало відомо, що ТПВ сюди завозять ще й зі Львова, це тільки поглибило проблему, тож люди, каже активістка, самоорганізувалися та вийшли на протест.

Нині відкрито два кримінальні провадження: одне — щодо полігону (за забруднення ґрунту та самозахоплення території), друге — стосовно перекриття траси учасниками акції, яке в поліції кваліфікують як хуліганство. Хоча, стверджують еко-активісти, інформація про акцію була донесена до відповідних органів. Щодо першої справи, то в її рамках разом зі слідчим на об'єкті побував професор кафедри екології Придніпровської академії будівництва та архітектури Григорій Шматов, якого попросили дати експертний висновок.

Коли фахівець вивчав документи, він побачив низку суперечностей, тож вирушив на місце особисто. «Проект дуже хороший, європейський, але під час його реалізації допущені грубі порушення, при будівництві не виконано багато природоохоронних заходів», — розповів він. Зокрема, за спос-

тереженнями фахівця, на об'єкті немає дренажних каналів, які повинні бути у багатьох місцях. Коли ж із полігона виїдять машини, потрібно дезінфікувати їхні колеса, і порушення у цьому питанні — найнебезпечніші для міста. Професора, за його словами, не переконала дезінфекційна яма, яку йому продемонстрували співробітники.

Є ще один нюанс, про який розповідає науковець. Коли він знайомився із документами, то звернув увагу на те, що проектування полігона завершили у травні 2012-го, а запустили вже у листопаді. «Як можна було за такий час його побудувати, коли встигли провести тендери?

Такі об'єкти будуються щонайменше рік. Тепер же потрібно вживати заходів, і це буде дорожче», — розповів експерт.

Робоча група

Утім, те, що «Правобережний» — не ідеальний, визнають і самі чиновники. Начальник управління охорони навколишнього середовища департаменту транспорту та охорони навколишнього середовища міськради Павло Головаха розповів журналістам, що місто провело перевірку свого ж полігона, виявило недоліки, повідомило про це область, звідки теж був негативний звіт. «Ми це зробили для того, щоб поставити питання про зміну керівництва — вона відбулась, і про залучення на підприємство додаткового фінансування», — зазначив він.

Хоча через активну участь у протесті депутата однієї із партій справа набула політичного забарвлення, у міськраді все ж поговорили із представниками мешканців Діївки. Нині вирішили створити робочу групу, яку очолить заступник міського голови Михайло Лисенко, — вона вирішуватиме, що робити далі. Самі ж люди, котрі потерпають від сусідства зі сміттям, здаватися не збираються.

Галина НЕРЕТІНА.
Дніпропетровська область.

Таксі подорожчало, а частину приміських поїздів хочуть скасувати

У Тернополі подорожчали послуги таксі. Мінімальний проїзд тепер коштує 22—25 гривень, один кілометр у межах міста — 5,50—6 гривень, за містом — 6—7. Таксисти давно попереджали, що оголосять страйк, якщо не підвищать тарифи. Пояснюють вони це подорожанням газу, на якому працює переважна більшість машин. У міськраді від підвищення тарифів відхрещуються, мовляв, це не її компетенція, і радять звертатися незадоволенним до регіонального відділення Антимонопольного комітету або до управління з питань захисту прав споживачів. Тим часом залізничники вивисили на вокзалах оголошення, що з 1 жовтня можуть скасувати частину маршрутних приміських поїздів. Пояснюють це несплатою компенсації за перевезення пільгових категорій населення.

Закликають викривати нечесних чиновників

«Здай чиновника» — так називається сайт антикорупційної коаліції «Чесна влада — багата держава», створеної у Тернополі. До неї поки що увійшли дванадцять громадських організацій, але планують приєднатися ще кілька. Проект в Україні підтримує Програма розвитку ООН. Учасники коаліції мають намір дослідити електронні декларації 80 чиновників: керівників області та їхніх заступників, голів міст обласного підпорядкування, голів райдержадміністрацій і районних рад, їхніх заступників. Керівник проекту юрист Ольга Мазаєва під час його презентації розповіла, що електронні декларації посадовців порівнюватимуть з поданими ними раніше паперовими, аналізуватимуть також їхній стиль життя, моніторитимуть соціальні мережі. Зробити це буде непросто, тому розраховують на допомогу небайдужих. Для їхніх повідомлень і створили сайт. Просять підкріплювати тексти фотознімками, відео, документами.

— Уже на першому етапі роботи ми зіткнулися з тим, що не всі органи державної влади викладають декларації керівників на своїх сайтах, — поділився голова Товариства друзів «Тернопіль—Тирасполь» Іван Марчук. — Скажімо, у голови Збаразької РДА остання декларація за 2014 рік, у керівників Козівської і Монастирської райдержадміністрацій вони взагалі відсутні. Ще гірші справи у районних радах. Не всі з них мають свої сайти, а ті, хто має, так маскують декларації чиновників у різних рубриках, що знайти їх непросто.

Загалом тернопільські чиновники не поспішають оприлюднювати електронні декларації. Можливо, відкладають на останній день, сподіваючись, що система зависне. «На жаль, люстрація не дала бажаного результату, — констатував керівник громадської організації «Гуртом» Ігор Ковалик. — Вона показала, що корупціонер може одягнути будь-яку політичну одягину. Тож на електронні декларації суспільство покладає великі надії, адже за неправдиві дані і невідповідність «хатинок» та інших благ отриманим доходам настає кримінальна відповідальність. Небезпеку одразу оцінили судді, які почали масово звільнятися.

Водночас учасники коаліції наголошували, що сподіваються на підтримку влади, адже переконані, що серед чиновників є чесні люди, і пора відділити їх від тих, хто живе неправедно і кидає тінь на всіх інших, подолати упереджене ставлення суспільства до посадовців. Результати моніторингу обіцяють оприлюднити у грудні в електронному вигляді, а також у паперовому — у спеціальній брошурі. Людмила НАКОНЕЧНА.

Ситуацію прокоментували і еко-активісти. Ліворуч — член ГО «Штаб ДІА Дніпро» Марина Буловацька, праворуч — координатор ГО «ЕкоПатруль» Тетяна Лампіка.

Фото автора.

Тривають Тижні Німеччини в Україні — програма охоплює 25 міст і включає в себе близько 150 культурно–мистецьких заходів

30 вересня в рамках проекту «Литва—Україна. Культурне партнерство–2016» в Національній філармонії України відбудеться концерт симфонічної музики за участю литовського диригента Модестаса Пітренаса та всесвітньовідомого скрипаля–віртуоза Вільгельмаса ЧЕПІНСКІСА

Сто прижиттєвих некрологів по Володимиру Лібовицькому

ВИДАТНІ УКРАЇНЦІ

Минає 110 літ із дня народження Володимира Лібовицького (на знімку), видатного хореографа, балетмейстера, режисера, уродженця села Новини, що у Млинівському районі на Рівненщині. Він міг достойно послужити Україні, та через патріотичні погляди змушений був емігрувати. І досі в багатьох європейських країнах маестро залишається кумиром...

Між котів і голубів

Наприкінці 1970-х років у Чехословаччині побувала урядова делегація із Швейцарії. По завершенні офіційної церемонії чехословацький президент Густав Гусак запитав у гостей про їхні можливі приватні бажання. Швейцарці сказали: «Ми хотіли б зустрітися з маестро Лібовицьким і висловити йому подяку за культурний внесок у нашу країну». Керманіч ЧССР дещо зніяковів, бо він про такого маестро нічого не знав... Через дві години за вказівкою Гусака служба безпеки розшукала цього чоловіка. З'ясувалося: він живе в провінційному селі у дерев'яному будиночку, без світла і комфорту, в оточенні котів та голубів. Він прибув до столиці, де отримав від Швейцарії урядову подяку за те, що гідно послужив цій країні. А надалі здобув прихильність і з чехословацького боку. За дорученням президента Володимиру Лібовицькому надали належне житло, соціальні пільги. Не забарилася й гучна шана... І він її, справді, заслужив за свій життєвий і творчий подвиг.

Міг стати агрономом

Володимир Лібовицький народився у селі Новини 1906 року, а в 22-літньому

віці змушений був утікати звідти через участь в українському товаристві «Просвіта», чого не могла пробачити тодішня польська влада. А він був надто активний: лише за три місяці поставив кілька українських вистав, облаштував хату-читальню, виголошував відвертий протест польській владі за посягання на національні традиції українців та чехів. Тож потрапив у список неблагонадійних. Але поліція запізнилася з арештом. Саме під Новий рік Лібовицький став на ліжко, взяв у дорогу буханця і подався у бік Праги. Був одягнений не в кожух, а в спортивний костюм, отож на кордоні його сприйняли як спортсмена. Прикордонники навіть порадили, щоб у горах Володимир був обережним і оминав крутосхили. Лібовицький, зрештою, так і вчинив, але вже по той бік кордону...

А далі без жодних документів його прийняли до Вищої балетної школи Єлизавети Никольської — однієї із найповажніших європейських танцювальних шкіл на той час. Прийняли за здібності й талант. Та й дався взнаки гарний набуток, одержаний у танцювальній школі Василя Авраменка, яка відкрилася у Рівному 1923-го і одним з перших учнів якої був Лібовицький. Авраменко неодноразово повторював Володимирові: «Сьогодні ти мій учень. А завтра від тебе навчатимусь уже я».

Утім, зовсім інакше уявляв долю Володимира Лібовицького його батько, один із перших поселенців Новин. Він людське щастя вбачав у землі. Трудився з ранку до ночі. Щоправда, був не з бідних, мав чималий достаток, добротну муровану хату, яка міцно стоїть і понині. А в синові вбачав тільки сільського агронома, який примножить сімейні статки. Тож після танцювальної школи батько віддав сина до сільськогосподарського технікуму.

Мистецтво і війна

Після закінчення Вищої балетної школи Єлизавети Никольської українець Лібовицький, який вільно володів чеською, словацькою мовами, досконало витончив танцювальну манеру, став солістом балетної трупи Словацького національного театру. Через три роки отримав пропозицію очолити Ужгородський краєвий театр.

Та найбільша його артистична слава пов'язана з театром «Нова хвиля». Там він спочатку був хореографом, а потім головним режисером. Саме під режисурою Лібовицького здійснені постановки «Запорожець за Дунаєм», «Ой не ходи, Грицю», «Пошились у дурні», «Запорозький скарб». А найуспішніше пройшла вистава «Над Дніпром» за мотивами драматичної поеми Олександра Олеса. Сам письменник бачив цю виставу і не приховував свого захоплення.

Апогеєм режисури Володимира Лібовицького могли стати Шевченкові «Гайдамаки», у яких він, як сам казав, вкладав серце і душу. Прем'єру було призначено на 14 березня 1939 року. Та саме

цього дня угорські війська окупували східне Закарпаття — і всі творчі плани театру перервалися.

Ім'я Лібовицького пов'язане і з кінематографом. 1939-го він зіграв головну роль у фільмі «Полонинське кохання», долучився до зйомок стрічки «Нікола Шугай», де є чимало танцювальних епізодів — привабливих завдяки майстерності Лібовицького.

Від слави до замовчування

У Державному оперному театрі в Женеві він був солістом. Чотирирічне перебування українця у Швейцарії — один із найактивніших періодів його життя. На найбільших європейських сценах він виконав низку головних ролей та режисював кілька опер та балетів.

Водночас маестро розгорнув широку антифашистську діяльність, за що гестапо в серпні 1941 року видало ордер на його арешт. Лише дивом йому вдалося врятуватися. Коли сформувалася Чехословацька армія, Лібовицький вступив у її лави, щоб зі зброєю в руках боротися проти фашизму. Брав участь у кількох бойових операціях на західному фронті, а 1945-го повернувся до Чехословаччини.

Новий сплеск таланту українця виявився по війні, коли Лібовицький почав працювати у пражівському Українському національному театрі. Його вистава «Марійка», музичне оформлення якої здійснив один із найближчих друзів Володимира композитор Рудольф Спитак, витримала за рік 47 реприз — як жодна інша в цьому театрі.

Утім, від вершин слави недалеко до болючих падінь. Партійні органи дізналися про його тісні зв'язки із Августином Волошином — відомим борцем за самостійність України. Лібовицького оголосили поплічником націоналізму, «політично неблагонадійним». А це означало позбавлення роботи, замовчування попередніх здобутків. Маестро виїздить у село Псари, усамітнюється там у невеличкому дерев'яному будинку. Пише спогади, вірші, малює картини.

Гастролював у вишиванці

Після реабілітації від чехословацького президента Лібовицький повернувся до Праги, але активної творчої діяльності не проводив. Давав поради молодим акторам та солістам, робив огляди-рецензії. І поволі згасав від невиліковної хвороби та самотності, бо ні дружини, ні дітей, ні близьких родичів не мав.

А друзів у Лібовицького була сила-силенна. Зокрема й в Україні, куди він кілька разів приїздив. І Новини щоразу провідував. Найближчою для його серця тутешньою родиною стала сім'я Катерини та Івана Сидоруків.

— Фактично сорок літ він був у розлуці з рідним селом, — згадувала про Лібовицького Катерина Йосипівна, — і хтозна, скільки б це ще тривало, якби не наш вчительський ентузіазм. У середині шістдесятих років, я, молода вчителька, захопилася краєзнавством. А ще більше — мій чоловік Іван Григорович. Він тоді завідував бібліотекою, доклав чимало зусиль для створення сільського музею. Почав шукати поважних вихідців із села. Адресу Володимира Лібовицького знай-

шли через посольство, написали листа й отримали відповідь. А потім — і згоду відвідати рідні терени. То була дивовижна зустріч. Ми слухали гостя, затамувавши подих (а розмовляв він чистою українською мовою), і з головою поринали у світ театру та балету, для якого тоді ще й небачений та нечуваний. Для ночівлі ми запропонували своє обійстя, і гість погодився. Щоправда, полягали спати десь аж під ранок. Бо Володимир із моїм Іваном ніяк не могли наспіватися українських пісень. Отак і зав'язалася у нашої сім'ї тісна дружба зі знаним земляком. Він ще двічі приїжджав у село і оселявся у нас. А ми гостювали у нього понад десять разів. Володимир Володимирович возив нас по Чехословаччині, показав усі визначні культурні та історичні пам'ятки. А в театрі для нас найпочесніші місця у залі були завжди. Найбільш пам'ятним подарунком від нього стала вишита сорочка, з якою він не розлучався під час гастролей по Європі. Ми її передали для музею, як і багато інших речей, пов'язаних із Лібовицьким. На жаль, у 1984 році нам не довелося побувати на його похороні. Запізно надійшло повідомлення. Глибокий шем проймає душу від того, що до нас прийшла похоронка, адресована... його ж рукою.

Це особлива історія. Коли Володимир Лібовицький відчув, що невиліковну хворобу йому перебороти не вдасться, вирішив написати заповіт, дати в газету сповідь-прощання і... написати самому на себе сто прижиттєвих некрологів. Запечатав ці некрологи у конверти, визначив адресатів, наклеїв марки і заповів відправити послання, щойно зупиниться його серце. Серед тих, хто отримав прижиттєво-посмертну листівку від Лібовицького, де дату свого народження поставив сам адресат, а дату смерті належало поставити отримувачу, були такі відомі особистості, як поет Дмитро Павличко, співак Дмитро Гнатюк. І — родина Сидоруків із Новин, із україно-чеського села, де й понині стоїть хата, в якій народився відомий на всю Європу маестро.

Євген ЦИМБАЛЮК, краєзнавець.

Млинів Рівненської області.

Фото автора.

У Кам'янці–Подільському знайшли найдавнішу ливарню України

При розкопках, які проводять учені Інституту археології НАН України на території Старого міста, знайшли глинобитну споруду трипільської культури, збудовану ще у IV тисячолітті до н. е. За аналізом будівельних залишків встановили: це була одноповерхова майстерня для плавки міді. Дослідники відкопали три тиглі з заситглою міддю на стінках, десяти-

ток фрагментів мідних пластин, краплини міді на рештках кісток тварин, які використовувались для збільшення температури в плавильній печі. Такі знахідки характерні для ливарень бронзового часу, що вважались до цього найдавнішими на території України. Але знайдена в Кам'янці–Подільському — значно старша за ливарні епохи бронзи, тому її

можна вважати найдавнішою виявленою ливарнею на території України й за її межами. Зважаючи на унікальність знайденого об'єкта, планується розширити територію археологічних досліджень на площі Польський ринок. Усі знайдені артефакти археологи передадуть до музею.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Презентували «Купе на двох»

У Житомирі в Домі української культури 20 вересня відбулася презентація компакт-диска Ірини та Володимира Шинкаруків «Купе на двох». Це віртуальні дуети Ірини Шинкарук із батьком. До альбому ввійшли 17 композицій, деякі з них дописувалися на студії як дуєтні вже після смерті Володимира Шинкарука. Співачка розповіла про те, яке величезне значення для неї має цей диск: «Видати його було моїм не те що бажанням, а

скоріше — відчуттям, що маю обов'язково це зробити. Ще за життя батька ми обрали назву цього альбому. За кілька днів до його смерті почали визначатися з переліком пісень, які мали виконувати разом. Виявилось, що більшість із них не записані як дуєтні, хоча ми протягом багатьох років їх співали вдвох під час різних концертів. Просто не встигли записати разом...»

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

Житомир.

Математик у компанії
поета і співака

До 215-ї річниці від дня народження Михайла Остроградського

Українці брали найактивнішу участь у «розбудові» Росії. З наших земляків рекрутувалося війсьсько, і деякі історики кажуть, що в знаменитій битві при Бородині у 1812 році російську армію на 70 відсотків становили українці. А в столиці, в Санкт-Петербурзі, російську науку та культуру потужно творила численна українська діаспора. Варто лише згадати «великого російського письменника» Миколу Гоголя та нашого городищенця Семена Гулака-Артемовського — «великого російського співака». Так їх називали, не питаючи згоди. Навіть Тарас Шевченко — «русской земли человек замечательный», як писав про нього поет Некрасов.

А серед «великих російських вчених» є Михайло Остроградський — математик, почесний академік багатьох національних академій, зокрема й Французької.

Народився він 24 вересня 1801 року на Полтавщині, в козацько-старшинській родині Василія Остроградського, не дуже заможний. Проте батько доклав зусиль, щоб дати синові освіту. З 1816-го по 1821 рік Михайло навчається в Харківському університеті, де досягає значних успіхів в опануванні природничих наук, зокрема математики, якою захоплювався ще змалку. Студент Остроградський, як самодостатня особистість, вступає в конфлікт з деякими викладачами. Їм не подобалося його незалежне мислення. І от Михайла, найкращого вихованця, змушують кілька разів складати іспити. Тричі він робить це успішно, а за четвертим разом... відмовляється. Іде в Париж, де продовжує навчання, відвідуючи лекції відомих вчених, серед яких Ампер, Коші, Лаплас, Пуассон.

Через шість років повертається до Петербурга визнаним математиком, хоч ще дуже молодим. Його авторитет настільки вагомий, що Остроградський одночасно читає лекції в кількох вищих навчальних закладах: морському кадетському корпусі, інституті інженерів шляхів сполучення, головному педагогічному інституті, головному інженерному і Михайлівському артилерійському училищі. Опублікував понад 160 наукових праць та рецензій із різних галузей математики: математичного аналізу, аналітичної і небесної механіки, математичної фізики, балістики тощо. Його обирають академіком Російської академії наук та кількох європейських академій. Це — світове визнання. При тому він завжди залишався українцем. Ніколи не зрікався мови, культури, звичаїв предків. Щороку влітку приїздив у рідне село. І в Петербурзі підтримував тісні зв'язки з вихідцями з України, з багатьма друзями. Варто лише назвати Тараса Шевченка, творчість якого Михайло шанував, багато поезій знав напам'ять...

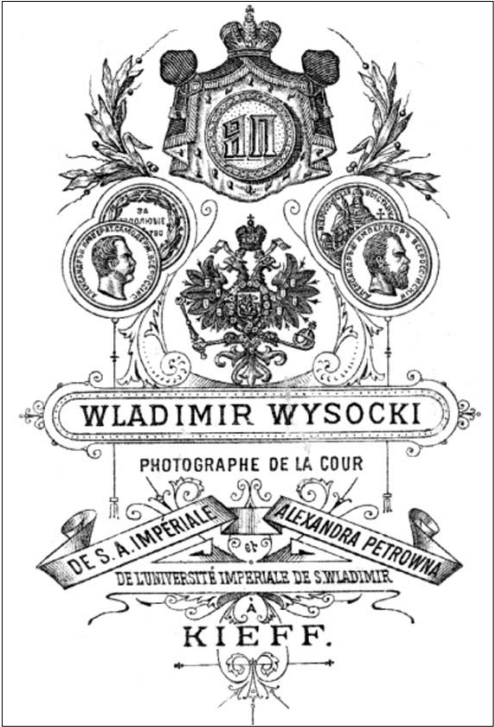
Серед приятелів великого математика був і Семен Гулак-Артемовський. Михайло Васильович часто відвідував вистави за його участю. Гулак-Артемовський був не лише композитором і співаком. Він спроектував Петербурзький водопровід, склав Статистико-географічні таблиці міст Російської імперії. Все це вимагало знань. Зокрема й математичних. У цій царині Семен багато почерпнув у свого вченого друга.

У щоденнику Тараса Шевченка є запис за 1858 рік про те, що він із Семеном гостює у вченого. За словами поета, господадар зустрів його як члена родини, який повернувся додому після тривалої відсутності (десятилітнього заслання).

Остроградський рано пішов із життя. Помер услід за Шевченком, ледве переступивши 60-літню межу, 1 січня 1862 року.

Ольга ОСИПЕНКО,
провідний науковий співробітник музею
С. С. Гулака-Артемовського.

Городище
Черкаської області.

Фірмовий знак київського фотоательє
Володимира Висоцького.

Ченим минулим. У прелюдії до поеми сивовусий дід Дніпро каже:

Зникло все. Жалі безсилі!

Не вернуть вже, що минуло.

Утім, сама поема показує необхідність об'єднання українців з поляками.

Тема спільного україно-польського мунулого порушена автором і у вірші «Ніч у степу», лейтмотивом якого є взаємне прощення обох народів за кривди, завдані в період братовбивчих війн:

— Дай їм, Боже! Дай, благаю,
Вічний мир нехай надійде
Тим, що полягли в цім краї,
В братовбивчих лютих війнах!
Обопільні пробач провини,
Мир насиллю дай сьогодні,
Мир сиnam всім України
Від Умані аж до Кодні!

Уперше українською мовою вірш Висоцького «Українська мелодія» 1887 року переклав Володимир Александров, переклад І. Конопальського «Прелюдії» до «Ляшки» надрукований разом із коротким «Словом» про її автора у львівському «Руслані» 1912-го № 268, а серед рукописів О. Олеся зберігся його переклад фрагментів поеми «Ляшка». Твір В. Висоцького «Україно, Україно, Божа ти дитино!», написаний у 1875 р., поклав на музику видатний польсько-український композитор Владислав Заремба (1833—1902). Особистісний зв'язок В. Висоцького з Україною отримав найбільше вираження саме в цій пісні:

Україно, Україно,
Ти Божжа дитино!
Твої кургани цвітом грають,
У золоті лани сіяють,
Медами ріки плинуть.

.....
Всіма барвами прикрашу
Україну нашу,
За об'єднанням столом
Поеднаємось разом,
Вип'єм спільну чашу!

Останні роки життя поета були позначені гіркими втратами близьких йому людей. Смерть матері, молодшого брата, хвороба дружини та негаразди з власним здоров'ям довели Висоцького майже до божевілля. Лікарі наполягали на повному спокої, уникненні розумової праці, навіть читання, але це тільки поглибило депресію.

Відчуваючи близький кінець, поет упорядкував та видав до друку останню свою збірку «Сатири та байки», наприкінці якої, мабуть, навмисно розмістив байку «Мавпи» — єдиний вірш, що ілюстрував тогочасний стан його душі. Твір є своєрідним підсумком усієї творчості Висоцького, показує усвідомлення автора, що його юнацька довіра до знань, освіти була перебільшенням, а віра у моральний прогрес, у можливість зміни суспільної свідомості виявилася примарною:

Коли дивлюсь на людськість
у нинішній добі,
Підлу, дику, яку ідеалів лишили...
Страх якийсь озорта, й задаю собі
Запитання: «Чи хвостів нам, бува,
не пришили?..»

Помер поет 11 серпня 1894 року. Похований на польській ділянці Байкового кладовища в Києві, поруч із матір'ю, на плиті якої вибито його філософську епітафію. Ось одна строфа з неї:

Пробач мені, Боже, зізнатися мушу:
Моління свої я на двох розділяю,
Втім, матері дяку свою посилаю —
Дала вона серце, Ти ж дав мені душу.

Ростислав РАДИШЕВСЬКИЙ.

Київський позитивіст
із романтичним серцем

Поміж відомих польських поетів, пов'язаних із нашою землею, чільне місце належить Володимиру Висоцькому — «останньому польському лірнику з України». Та творчість цього непересічного представника позитивістського періоду літератури й досі недоступно вивчена та недоступна широкому загалу і в Польщі, і на його малій батьківщині, якою видатний поляк вважав Україну. Він також відомий як талановитий київський фотограф, котрий увічнив на світлинах українську еліту другої половини XIX століття.

Володимир (Влодзімеж) Вікентійович Висоцький народився 1846-го у селі Романові Луцького повіту (нині Рожищенського району Волинської області). Шкільні роки провів у Житомирі, а в Києві поет працював останні 20 літ життя. За активну участь у повстанні 1863-го потрапив до в'язниці. Пізніше писав у листі до Елізи Ожешко:

«...Я себе скомпрометував — мене випустили з в'язниці, але одночасно відраховували зі школи, позбавивши права вступу до будь-якого іншого навчального закладу на території імперії. Син убогої, змученої хворобами вдови, що боролася з нуждою лише власноручною працею, я не мав ані засобів, ані можливостей виїхати за кордон чи отримувати освіту вдома, хоча бажання і здібностей до науки завжди мені вистачало, а у гімназії я був одним з кращих».

Наступні десять літ Висоцький пробував себе у різних сферах. Оселившись у Києві, 1873 року відкрив фотоательє на розі Хрещатика і Лютеранської, яке невдовзі стало популярним і прибутковим.

У 1882-му був нагороджений великою срібною медаллю на Всеросійській виставці у Москві, згодом отримав титули «Придворного фотографа Ії Імператорської Високості Великої Княгині Олександри Петрівни» та «Фотографа Київського університету св. Володимира». Тоді ж обіймав і посаду віце-президента Київського відділення Імператорського російського технічного товариства.

Він зробив фотопортрет юної Лесі Українки в народному вбранні та її дядька Михайла Драгоманова, сімейне фото Івана Франка з Ольгою Хоружинською, а ще фото українського мистецтвознавця Данила Шербаківського, вченого Володимира Антоновича, архітектора Андрія Крауса, першого українського представника в Київській міській думі Івана Щитківського та численні знімки київських споруд, репродукції яких і нині часто публікуються.

У середині 1880-х років Висоцький був пов'язаний з групою польських українофілів, які прагнули співпрацювати з українцями. Він взявся за реалізацію давньої мети — відродження польської літератури на території східних кресів:

«...Коли русини (українці) почали активно крутитися біля моїх видавництв, я поставив собі сміливу мету пробудження такого ж бажання у середовищі поляків, що проживають у Києві. Більше двадцяти років минало від останньої друкованої тут польської книги... і я вирішив, що обов'язково раз на рік, хоча б маленький твір, на який у мене вистачить часу і сил, видавати у Києві».

Саме це й робив. У 1884-му побачили світ «Зачарована сльоза, Балада», «Нові Дзяди, Поетичний жарт», ще через рік опублікована поема «Ліс», 1891-го — поема «Оксана». Менші за формою ліричні й сатиричні твори окремою книжкою вийшли 1894 року.

Хоча наприкінці XIX століття коло поширення книжок залишалося досить вузьким, а на повторне видання могли розраховувати тільки найвідоміші, ранні твори Висоцького видавалися по кілька разів: сатирична поема «Усі за одного» — чотири рази, «Нові Дзяди» і «Ляшка» — тричі. Знаковий критик доби позитивізму Пйотр Хмельовський писав про поета прихильно, хоч і підкреслював певну недбалість мови. За те саме докоряв Висоцькому й Іван Франко: «...невеликий, але свіжий і енергійний талан... мова не зовсім чиста».

Зрештою, причина невиробленого стилю була буденна: Висоцький просто не мав часу. Бо керував великим фотоательє. Сам писав до Елізи Ожешко: «... тільки тепер, з десятої, одинадятої години вечора можу віддатися книгам та писанню — годин цих завжди чекаю з нетерпінням».

Листування його з Елізою Ожешко вельми цікаве. Бо на так званих землях забраних наприкінці XIX століття Висоцький та Ожешко залишилися єдиними, хто, попри нещадну русифікаторську політику уряду, писали польською мовою. Для обох листування було підтримкою духу та заохоченням до подальшої творчості. Письменниця, яку Висоцький бачив один раз у житті, була головним адресатом та слухачем його літературних сповідей. Сама ж писала про нього: «Це один з наймиліших та найближчих мені однодумців. ...Також це одна з найкращих та найчистіших душ, що є на світі».

Лесья Українка вважала Висоцького визначним поетом свого часу, зазначила, що у його творчості звучать останні відголоски нот, притаманних традиції «української школи романтизму».

Він добре знав твори Шевченка (ставив його «в авангарді європейських поетів»), цінував талант Куліша, Нечуя-Левицького, Франка, Старицького. Писав у листі до Елізи Ожешко:

«Мова русинська (українська) переслідується ще більше, ніж польська, незважаючи на це, література їхня наскрізь демократична — зрештою, інакше й бути не могло у суспільстві, в якому шляхетський елемент майже відсутній і яке веде багатовікову боротьбу з прибулою шляхтою».

За поглядами він був позитивіст, тобто бачив себе передусім у ролі служителя потребам суспільства, а свою творчість — як спосіб донести до читачів їхні суспільні та патріотичні обов'язки. З огляду на це, його твори, а особливо сатиричні, насичені гострою критикою та дидактизмом. Він змальовував найбільш актуальні події, явища: роль і місце дворянства в економічному житті суспільства, проблему євреїв, емансипацію жінок, ідею «слов'янської солідарності».

У своїй поезії Висоцький закликав польську шляхту до відповідальності перед суспільством і своєю землею, бо це патріотичний обов'язок дворянства, а у праці на цій землі — сенс його життя. Натхненний гаслом «органічної праці», він стверджував, що кожна чесна людина, оброблюючи свою землю, працює безпосередньо на користь усього суспільства.

Дивлячись на суспільство через призму власної ідеології як на один організм, у якому кожна клітина виконує свою функцію, Висоцький не міг оминати ролі жінок у тогочасному суспільстві. Гаряче виступав за емансипацію. З симпатією малював образи простих дівчат. Прихильність до «простачок» мала своє підґрунтя. Взірцем жінки для Висоцького завжди була його мати. Це вона після смерті чоловіка працювала, щоб визволити трирічного сина з матеріальних та інтелектуальних злиднів, дати йому шанс на інше життя. «Шанування тій героїні!» — написав Висоцький в одному з листів.

Торкаючись взаємин поляків та українців в історії, він зупиняється не на страхотливих часах братовбивчих війн, а на періоді, коли між поляками та козаками ще не дійшло до кривавого конфлікту, як-от у поемі «Ляшка», де є жаль за втра-

27-річного мешканця Бродівського району Львівської області затримали дубенські поліцейські. На його рахунку п'ять крадіжок у Дубні та дві — у Радивиліві. Із помешкань гастролер поцупив не лише гроші та цінні речі, а й побутову техніку, велосипеди тощо, повідомили у прес-службі ГУ Нацполіції у Рівненській області

У Херсоні енергетикам не вистачило літа й грошей, щоб підготувати своє господарство до нового опалювального сезону. З 230,9 кілометра підземних магістралей готові до безаварійної експлуатації тільки 207,8 км, із 72 центральних тепловпунктів — 68, з 49 котелень — 47, інформує наш власкор Сергій Яновський

Погорільці з Бара: «Зима на носі, а житло не відремонтоване досі»

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

Навіть через сорок днів після пожежі у двоповерховому житловому будинку у райцентрі Бар на Вінниччині не розпочали обіцяні міською владою відновлювальні роботи. 58 погорільців хочуть знати, чому будівельники втрачають погожі дні, а головне — коли можна буде повернутися у свої квартири? Чиновники нарікають на громіздку систему тендерних процедур. За словами одного з них, система ProZorro — не означає скоро...

У неділю, 7 серпня, у місті Бар згорів 28-квартирний житловий будинок, і 58 мешканців, які проживали в ньому, в один момент залишилися без даху над головою («Вогонь залишив без житла», «Голос України» за 10.08.2016 р.). Вогнем знищено весь другий поверх. Зруйновано перекриття між поверхами. До погорільців приїжджали представники міської й обласної влади, заспокоювали людей, що держава не залишить їх наодинці з бідною. Прийняли рішення відбудувувати споруду.

— Уже минуло стільки часу, а тут ніхто навіть молотком не вдарив, — розповів один із погорільців, який прізвиськом не називав його прізвища. — Єдине, що зробили, — прибрали обвуглені матеріали. Вікна і двері, як і в перший день після пожежі, так само світять дірами. Ми зібралися гуртом і пішли до керівників міста. Там пояснили, що не можуть розпочати роботи, бо не провели тендер. А не провели тому, що складна процедура. Але ж нам від того не легше. Жоден хазяїн так би не зробив — літом «грався» у документи, а в дощ чи мороз ставав до роботи. А тут саме так і буде.

500 аркушів паперу списали на документи для тендера

— Пачку паперу витратили на документи, щоб організувати тендер на закупівлю робіт і визначити їх виконавця, — розповів кореспонденту «Голосу України» начальник Барського будинкоуправління Анатолій Терлецький. — Я не жартую, на все це зна-

добилося п'ятсот аркушів паперу. Навіть під час таких надзвичайних ситуацій закон про тендерні процедури ніхто не скасовував. Єдина поблажка — у таких випадках застосовується переговорна процедура між замовником і виконавцем. Але ж документи все одно необхідно підготувати і подати. Весь цей час тим і займаємося. Спочатку замовляли експертизу, тепер заморочуємося тендером. А час минає. Люди правильно ставлять питання, що втрачаємо погожі дні. Та що робити, коли система ProZorro — не означає скоро.

Як стверджує співрозмовник, самотужки організувати тендер фахівцям будинкоуправління не під силу — настільки складною є процедура. Щоб прискорити процес, уклали угоду з консалтинговою компанією. Але і її фахівцям не вдається прискорити процес.

Не тільки в Барі доводилося чути скарги на складність у проведенні тендерних процедур. Створюється враження, що держава зумисне заплутала справу. Можливо, зроблено це для того, щоб із державної скарбнички «годувалися» ще й приватні компанії, по послуги однієї із яких звернулося комунальне підприємство?

Цього року не впораємося

Після того як нарешті відбудуться тендерні процедури, роботи з відновлення згорілого будинку розпочнуть із ремонту даху. Коли планують їх завершити?

— Важливо зробити перекриття і накрити будівлю, — наголошує Анатолій Тер-

лецький. — Мурувати стіни і виконувати внутрішні роботи можна й узимку. Головне, щоб на голову не капало. Тому почнемо з демонтажу покрівлі. Фундамент не потребує підсилення. Заплановано провести теплоізоляцію фундаменту і викласти відмостку.

Як висловився співрозмовник, «однозначно, нинішнього року не вдасться все зробити». Багато часу доведеться витратити на перекриття між поверхами. Воно згоріло, бо було дерев'яним. Натомість встановлять металеві балки. Перестінки вимують із цегли. Планувалося також зовнішнє утеплення стін, однак зробити це навряд чи вдасться, бо з коштами проблема.

Реальних коштів є один мільйон

Заступник міського голови Бара Юрій Гвоздар уточнив, що на відновлення згорілого будинку потрібно 7,5 мільйона гривень.

— Реальних грошей поки що є один мільйон гривень, — каже пан Юрій. — Таку суму виділила міська влада. Стільки ж обіцяють із районного бюджету. Півтора мільйона передбачено з обласної казни. Проте ці кошти поки що не надійшли. Та й їх недостатньо для відновлення будинку.

За словами співрозмовника, одразу після пожежі з обласного бюджету виділили 256 тисяч гривень на матеріальну допомогу постраждалим. По десять тисяч гривень надали тим, хто проживав на другому поверсі, і по сім тисяч — на першому.

— У моїх батьків квартира була на другому поверсі, — розповів Анатолій Стащенко. — Вони отримали кошти. Тільки трохи меншу суму, ніж ви називаєте. Скільки? Їм виплатили 9950 гривень.

Батьки нині проживають у сина, туди ж перебралася сестра, яка теж мешкала у будинку, що згорів. Тепер у трикімнатній квартирі пана

Анатолія — шестеро осіб. Усі погорільці так само знайшли притулок у рідних або знайомих. Одразу після пожежі частині з них надали місця в гуртожитку коледжу транспорту та будівництва.

— У нас нема людей із будинку, що згорів, — повідомив директор коледжу Йосип Кібітлевський. — Ті, кого ми прийняли до себе в гуртожиток після того як сталася біда, тепер оселилися у родичів чи знайомих.

Надішліть запит — повідомимо причину пожежі

Яку причину пожежі у житловому будинку називають експерти? У прес-службі ДСНС у Вінницькій області попросили надіслати запит, тоді письмово нададуть відповідь. Одразу після пожежі начальник управління ДСНС в області Руслан Шевчук у розмові з кореспондентом «Голосу України» висловив припущення, що пожежа виникла через необережне поводження з вогнем. «Ні-

Минув місяць після пожежі.

якої проводки на даху будинку нема, тому вона не могла стати причиною, а горіти почало саме з даху», — уточнив Руслан Шевчук.

Керівник Барського будинкоуправління Анатолій Терлецький не здивувався такій інформації. Каже, що погорільці так само припускають, що будинок згорів через одного із їхніх сусідів. Це людина літнього віку, має фізичні вади.

— Цей чоловік наступ-

ного дня після пожежі першим прийшов до нас і вимагав квартиру, — каже Анатолій Терлецький. — Зрозуміло, якщо це справді він, то вчинив не навмисно, бо ж сам мав квартиру у знищеному будинку.

Утім, у поліцейських інша версія.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Фото надане читачем газети Віктором ЗЕЛЕНЮКОМ.

КОМЕНТАР

Керівник відділу комунікацій Вінницької обласної поліції Анна Олійник:

— Під час розслідування кримінального провадження за фактом пожежі в багатоквартирному будинку в місті Бар були опитані його мешканці та проведені необхідні слідчі дії. Згідно з попереднім висновком спеціалістів МНС встановлено, що причиною пожежі стало коротке замикання електропроводки. За матеріалами висновку призначена пожежно-технічна експертиза, за результатами якої буде прийнято рішення по справі.

На сьогодні у слідства немає підстав вважати, що мали місце підпал або необережне поводження з вогнем.

До «Пречистого» джерела стежка не заростатиме

На мальовничому озері Озюрко, що на Волинському Поліссі, з'явилася ще одна прикраса — облаштоване джерело з чистою питною водою. Ця приємна для жителів міста Каменя-Каширського і довозишніх сіл подія сталася 21 вересня у велике християнське свято Різдва Пресвятої Богородиці. На урочисте відкриття цієї природної перлини прибуло багато жителів райцентру, для яких озеро є улюбленим місцем відпочинку.

Чимало старань, аби облагородити джерело, доклали працівники Камінь-Каширського держлісгоспу і місцевого управління водного господарства. До речі, для водогосподарників району це вже шістнадцятий подібний об'єкт, і за цим показником вони займають перше місце в області. А ініціатором всіх цих добрих справ є начальник управління Панас Матвійчук.

Отець Володимир Мицько освячує відновлене джерело.

Юзюрко — унікальна водойма. Маючи площу всього шість гектарів і середню глибину 3,5 метра, озеро навіть у цьогорічні посушливі літо і осінь майже не втратило в об'ємі, потужні джерела постійно наповнюють його кришталево чистою водою.

Облагороджене джерело менш потужне. Щосекунди воно викидає на поверхню всього 1,7 літра води, але цього достатньо, щоб напоїти нею подорожніх і відпочиваючих. За своїми хімічними показниками вода в «Пречистому», саме так назвали дже-

рело, відповідає всім стандартам і за якістю майже так, як у відомих Оконських джерелах. Кажуть, що приготівані з неї чай, кава мають особливий аромат, а зварені перші страви теж виходять дуже смачними.

До речі, влітку, коли лише розпочиналися роботи, потужність джерела була 2,4 літра на секунду. Спека і бездошів'я позначилися на його дебіті. Але місцеві природолюби переконані, коли «Пречисте» не згасло навіть у таку сушу, яка на Волині буває вкрай рідко, то жити йому довго на користь людям.

Як уже ввійшло на Волині в традицію, оновлене джерело освятив настоятель Свято-Миколаївського храму міста Каменя-Каширського отець Володимир Мицько. Присутніх із цією приємною подією привітали голова райдержадміністрації Валерій Дунайчук, заступник голови районної ради Сергій Дмитрук, міський голова

Каменя-Каширського Василь Бондар, начальник обласного управління водних ресурсів Ростислав Кравчук.

Цікавим для туристів об'єктом, а джерело розташоване поруч із шосе, яке з'єднує Камінь-Каширський з магістраллю Луцьк — держкордон з Республікою Білорусь, буде не лише озеро, а й залишки насипу спорудженої в Першу світову війну німцями і розібраної в 1950-х роках вузькоколійки Камінь-Каширський — Любешів — Іваново (Брестська область Республіки Білорусь). Так само тут можна буде відшукати сліди зниклого вже села Озюрко.

Уже по завершенні врочистостей Панас Матвійчук по секрету розповів, що водогосподарники району вже підбирають для благоустрою наступне джерело. Тож будемо сподіватися, що довго на свято природолюбам чекати не доведеться.

Максим СОЛОНЕНКО.

Камінь-Каширський.

Волинської області.

Фото автора.

Реформування ЗМІ: «Свободу» не змогли захистити

Точніше, керівника тернопільської обласної газети «Свобода» Михайла Лісевича. Під стінами місцевого «Білого дому» її працівники та читачі зустрічали депутатів обласної ради, які збиралися на чергове пленарне засідання, плакатами: «Панове депутати! Не вбивайте «Свободу», «Погрози можна владицв «Свободу» не лякають», «Владо, займайся економікою, а не вільною пресою», «Свобода — синонім правди, влада — ганьби» та іншими.

Потім пікет перемістився до сесійної зали. Питання про зміну керівника газети в порядку денному четвертої сесії не було, його внесли з голосу. Колектив довідався про це буквально за день-два до сесійного засідання. Звісно, таке повідомлення збурило людей, адже газета перебуває в процесі реформування, а на переправі, як відомо, коней не міняють. І Закон «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» забороняє це робити, але якщо дуже хочеться...

Засновниками газети були облдержадміністрація і обласна рада. У квітні розпорядження про вихід з числа засновників видав голова облдержадміністрації Степан Барна, наприкінці травня таке саме рішення прийняла обласна рада. Отже, вони не мають права втручатися у діяльність газети, в тому числі звільняти і призначати

керівника, тим більше у процесі реформування. Але газета залишилася комунальною, на чому й зіграла влада. А ще на тому, що Михайло Лісевич майже чотири роки виконував обов'язки головного редактора. Протягом цього часу його так і не затвердили офіційно, хоча жодних претензій ні до нього, ні до газети з боку влади не було. Принаймні, вони їх не висловлювали.

Почалося все з листа керівника обласної організації Конгресу українських націоналістів Юрія Черепанського (ця сила не представлена в обласній раді) голові облдержадміністрації з пропозицією звільнити професійного журналіста Михайла Лісевича і призначити редактором краєзнавця, історика Віктора Уніята. Листа переадресували голові облради Вікторові Овчаруку. Незважаючи на те, що на засіданні профільної комісії з питань духовності, культури,

Пікет журналістів у сесійній залі.

свободи слова та розвитку громадянського суспільства це питання не розглядалося (не було кворуму), його таки винесли на сесію. Претензій до керівника газети з уст депутатів не прозвучало.

Дарма представник фракції «Громадянська позиція» Лариса Римар застерігала колег: те, що вони хочуть зробити, незаконно, просила прислухатися до думки трудового колективу і взагалі зняти питання із розгляду. «Якщо ми приймемо незаконне рішення, почнутися судові розгляди, пляма

ляже на всю обласну раду», — переконувала вона. Окрім того, не було оголошено конкурс на заміщення вакантної посади редактора, хоч усі керівники комунальних установ обласної ради проходять через нього.

Та й Віктор Уніят, якого запросили на трибуну, не зміг подати програму своєї діяльності на новій посаді, пообіцяв лише знайти спільну мову з трудовим колективом. Більшістю голосів — 40 з 54 присутніх — депутати таки проголосували за звільнення Михайла Лісевича і

призначення редактором Віктора Уніята. Михайлові Лісевичу запропонували посаду заступника редактора.

Працівники «Свободи», з якими довелося поспілкуватися, переконані: можновладці злякалися, що після приватизації можуть втратити вплив на газету, тому вирішили призначити свою людину. Вони мають намір звертатися до суду і навіть до ПАРЄ.

Людмила НАКОНЕЧНА.
Тернопільська область.
Фото автора.

Пристрасті через рибу

Житомирський окружний адміністративний суд своїм рішенням зупинив діяльність товариства «Пріор Груп» на водосховищі «Житомирське». На судове засідання прийшли понад сотня рибалок-аматорів. А перед цим вони перекрили рух дорогою і погодилися розійтися, тільки коли їм пообіцяли, що промисловий вилов риби у водосховищі вестися не буде. Заблокувати рух машин вони вирішили після того, як під час пікетування управління охорони, використання та відтворення водних біоресурсів та регулювання рибальства в Житомирській області так і не отримали відповіді на свої запитання. Керівник цього управління доводив, що він узагалі не має до цього ніякого стосунку.

Причини перекриття дороги голова ГО «Федерація риболовного спорту Житомирської області» Юрій Кошель пояснив тим, що у водосховищі взагалі не можна вести будь-яку рибогосподарську діяльність. І коли побачили, як представники київської фірми неводами виловлювали рибу, викликали поліцію. Прибула слідчо-оперативна група, яка зафіксувала незаконні дії, вилучила три кілометри неводів і рибу, яку вони вже зловили.

Документи на промисловий вилов риби було виготовлено всупереч чинному законодавству, без погодження з міською радою. За цим фактом відкрито кримінальне провадження А рибалкам-аматорам дозволяли рибалити тільки на одному березі, виділивши їм один кілометр.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.
Житомир.

ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів ПАТ "БАНК "СОФІЙСЬКИЙ" на електронному торговельному майданчику Товарної біржі "ЦЕНТРАЛЬНА ТОВАРНА БІРЖА"	
Номер лоту:	№№ 217792,217793
Коротка назва лоту/номер кредитного договору:	Право вимоги за кредитними договорами № 32/1-1-2-43/1, 32/1-1-2-43/2, 32/1-1-2-43/3, 32/1-1-2-37/1, 32/1-1-2-37/2
Місце проведення аукціону:	https://www.ctb.dp.ua
Дата проведення аукціону:	27 жовтня 2016 року
Час проведення аукціону:	з 10 год. 00 хв. до 12 год. 00 хв.
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні):	http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/153-pat-bank-sofiyskyy/6255-2710

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "АКЦІОНЕРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "КИЇВ" на електронному торговельному майданчику ТОВАРНОЇ БІРЖІ "КИЇВСЬКА АГРОПРОМИСЛОВА БІРЖА" (веб-сайт www.kapb.in.ua)	
Номер лоту:	218264
Коротка назва лоту:	Право вимоги за кредитними договорами, укладеними з фізичними особами
Місце проведення аукціону:	www.kapb.in.ua
Дата проведення аукціону:	28.10.2016 р.
Час проведення аукціону:	10 год. 00 хв. - 12 год. 00 хв
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні):	http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/119-kiyv/6221-28102016-7

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів ПАТ "БАНК "СОФІЙСЬКИЙ" на електронному торговельному майданчику Рівненська міжрегіональна універсальна товарно-майнова біржа "Прайс" https://price-trade.org.ua/	
Номер лоту	27/6-1
Коротка назва лоту/номер кредитного договору	Право вимоги за кредитними договорами №32/1-1-2-42/1 від 10.10.2012 року та №010/32/026 від 12.08.2014 року, укладеними з юридичними особами https://price-trade.org.ua/
Місце проведення аукціону	
Дата проведення аукціону	25.10. 2016 р.
Час проведення аукціону	з 10 год. 00 хв. до 12 год. 00 хв.
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні)	http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/153-pat-bank-sofiyskyy

ОГОЛОШЕННЯ про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів - прав вимоги за кредитами фізичних осіб ПАТ "БАНК ФОРУМ" на електронному торговельному майданчику ТОВАРНА БІРЖА "КИЇВСЬКА АГРОПРОМИСЛОВА БІРЖА"	
Номери лотів:	218331-218338
Коротка назва лоту/номер кредитного договору:	Права вимоги за кредитними договорами, укладеними за фізичними особами та договорами виконання зобов'язань
Місце проведення аукціону:	http://www.kapb.in.ua/
Дата проведення аукціону:	12.10.2016
Час проведення аукціону:	з 09 год. 00 хв. до 17 год. 00 хв.
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні)	http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/52-forum/6269-12102016

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА" на електронному торговельному майданчику Товарної біржі "Центральна універсальна товарна біржа" - http://www.cuex.com.ua/	
Номер лоту:	1503AT/16; 1505AT/16-1510AT/16; 1512AT/16-1515AT/16; 1518AT/16; 1520AT/16; 1522AT/16-1524AT/16
Коротка назва лоту/номер кредитного договору:	№ 173; № 44/08-А; № 194/08-А; № 02/255Ф; № 02/332Ф; № 47/08-Ф; № 690; № 127; № 636; № 4; № 59/07U; № 34; №02/446Ф; № 228/07-А; № 253/07-А; № 184
Місце проведення аукціону:	http://www.cuex.com.ua/
Дата проведення аукціону:	05.10.2016
Час проведення аукціону:	з 11 год. 00 хв. до 12 год. 00 хв.
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні):	http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/43-zoloti-vorota/6234-oholoshennya-pro-provedennya-vidkrytykh-torhiv-auksionu-z-prodazhu-aktyviv-pat-bank-zoloti-vorota-na-elektronnomu-torhovomu-maydanchyku-tb-tsentralna-universalna-tovarna-birzha

ПрАТ "Київський страховий дім" повідомляє про втрату бланків полісів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів в кількості 59 штук та в зв'язку з цим просить вважати їх недійсними:
Серія АЕ № 6353373, 6809889-6809890(2), 7784623, 7784641-7784642(2), 8945474, 3061249, 3067715, 3073457-3073458(2), 3663139, 5219523, 5224819, 6809402, 6809404, 6812652, 6818804, 6706793, 6802144, 6813197, 7815845, 7417278, 7417360, 7801637-7801638(2), 7814634-7814635(2), 7814637, 8939563, 8939565-8939566(2), 8939571, 8941415, 8941469-8941470(2), 8941499, 9431503, 9431545, 9431560, 7814862, 7814867, 7815669, 8939655-8939658(4), 8939660, 8939698, 9431240, 9431349, 9123649-9123650(2), 6351189-6351190(2), 6803262, 6701186, 9436793;
Серія АІ № 4248525.

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, без істотних опадів, у західних областях невеликий дощ. Вітер західний, північно-західний, 5—10 м/с. Температура вночі 4—9 градусів тепла, у південних областях 8—13. Вдень 15—17 градусів зі знаком плюс, на Закарпатті й півдні до 19 вище нуля.

■ **1961.** У Клівленді (США) відкрито пам'ятник Лесі Українці. ■ **1992.** Народився Назар Пасельський — старший лейтенант Збройних Сил України. Нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (2015, померло). ■ **1995.** Україна відхилила пропозицію президента Білорусі Олександра Лукашенка про створення митного союзу із Білоруссю і Росією. ■ **1996.** Договір про всеосяжну заборону ядерних випробувань прийнято Генеральною Асамблеєю ООН і відкрито для підписання у Нью-Йорку. ■ **2014.** Загинув під час виконання бойового завдання Сергій Кузьменко — солдат Збройних Сил України. Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (2015, померло).

У НОМЕР

У боротьбу вступають «важковаговики»

Футбол. Завершальний матч 1/16 фіналу розіграшу Кубка України. «Реал Фарма» (Одеса) — «Оболонь-Бровар» (Київ). 0:2.

Учора відбулося жеребкування 1/8 фіналу. Нагадаємо, що в боротьбу вступають «важковаговики» — найсильніші клуби УПЛ. Склад пар: «Шахтар» — «Олександрія», «Іллічівець» — «Сталь», «Динамо» — «Зоря», «Миколаїв» — «Оболонь-Бровар», «Верес» — «Ворскла», «Десна» — «Дніпро», «Полтава» — «Карпати», «Нафтовик» — «Волинь». Базовий ігровий день — 26 жовтня.

Україна зіграє з Косово у Кракові

ФІФА дозволила збірній України провести в Кракові (Польща) кваліфікаційний матч чемпіонату світу-2018 проти команди Косово. Наступного понеділка, 26 жовтня, делегація ФФУ прибуде до Кракова для інспектування наявних там арен «Вісла» та «Краковія» з метою визначення місця проведення поєдинку.

Усика більше хвилювало питання з прапором

Бокс. Олександр Усик (10-0, 9 КО) мав колосальну впевненість у власних силах перед виходом на бій з поляком Кшиштофом Гловачким. Про це заявив тренер новоспеченого чемпіона світу за версією WBO у першій важкій вазі Джеймс Алі Башир:

— Єдине, що хвилювало Усика перед виходом у ринг, — знайти місце, де повісити прапор України. За мої 55 років у боксі — 45 як тренера та 10 як боксера-любителя — я ще ніколи не бачив такого. Олександр більше думав про державний прапор, ніж про сам бій. Він був настільки спокійним і зібраним, що я навіть трохи занервував...

Дізналися потенційного суперника

Теніс. Лондон (Велика Британія). Тут відбулося жеребкування Кубка Девіса-2017. Україна — друга сіяна в першій групі Євро-Африканської зони — стартує з другого раунду.

7—9 квітня наступного року наша команда зіграє з переможцем матчу Португалія — Ізраїль/Швеція. Українці проведуть матч удома, якщо їхніми суперниками стануть шведи. Якщо до другого кола проб'ється Ізраїль чи Португалія, то наша команда виступатиме в гостях.

Ізраїль і Швеція в жовтні зіграють за право залишитися в першій групі. Переможниця цієї зустрічі в лютому 2017 року побореться з Португалією за право посперечатися з Україною за путівку в плей-оф світової групи.

Вольова перемога «Кривбаса»

Хокей. Регулярний чемпіонат УХЛ. 22 вересня. «Кривбас» (Кривий Ріг) — «Витязь» (Харків). 3:2 (0:0, 1:1, 2:1). Три шайби допомогли криворізькому клубу здобути вольову перемогу над харків'янами. Турнірне становище після чотирьох турів:

1. «Донбас» (Донецьк) — 9 очок;
2. «Дженералз» (Київ) — 9;
3. «Кривбас» — 8; 4. «Кременчук» — 7; 5. «Білий Барс» (Біла Церква) — 3; 6. «Витязь» — 0.

«Показове» тренування перед міськрадою

Його провели тренери та гравці хмельницького футбольного клубу «Поділля». Причому зробили це перед початком роботи чергової сесії міськради. Так спортсмени хотіли продемонструвати, що міська влада начебто не переймається проблемами новоствореної команди. Мовляв, футболісти опинились у ситуації, коли тренуватися їм ніде, а тому й не знайшли зручнішого місця, ніж площа перед міською радою.

— Стадіони закриті на реконструкцію, спортивні школи не пускають нас — кажуть, що немає вільного часу. То де цим хлопцям тренуватися? — запитанням на запитання відповів тренер Олександр Ірклієнко. — Вже третю зустріч колектив проводить на виїзді. Виходить, що вдома цій команді, де зібрані гравці віком 17—19 років, немає місця. Як їм зростати і розвиватися? Це при тому, що у глядачів є інтерес до виступів нашої команди, на кожен матч приходить чотири—п'ять тисяч уболівальників.

Якщо вислухати лише цю сторону конфлікту, то могло б видатися, що влада справді вставляє палки в колеса своєму дітищу. Але не все так однозначно у цій історії.

Попри те що команда хоче стати гідним наступником ФК «Поділля», котрий припинив своє існування майже десятиліття тому, в теперішньому варіанті вона заявила про себе лише у квітні. Президент клубу, тренери поставили перед собою доволі складне й амбітне завдання — самостійно виховати професіональних футболістів, спираючись насамперед на юних гравців зі спортивних шкіл та дитячого футбольного клубу. Тож головне завдання, котре одразу сформував президент «Поділля» Євген Бейдерман, — спочатку не так перемоги, як постійний розвиток і вдосконалення.

У той момент про будь-які непорозуміння футболістів з владою не

йшлося. Навпаки, говорили про спільне розв'язання проблем з реконструкцією стадіону. Мовляв, треба трохи зачекати, і погодили питання фінансування клубу. І ось тепер таке демонстративне тренування на сходах міськради як докір владі за неувагу до футболу і команди.

Те, що в обласному центрі нині не працюють два стадіони, — факт. Один із них — «Локомотив» — закрито на тривалий ремонт і реконструкцію. Роботи триватимуть щонайменше до весни наступного року. Другий — центральний спорткомплекс «Поділля» — так само реконструюють і саме через це тимчасово закрили для тренувань і матчів. Але тут терміни коротші, експлуатацію споруди планують відновити вже на початку жовтня.

Тож здійснити бурю у скляній воді навряд чи варто. Тим паче, що, за словами начальника управління молоді і спорту Хмельницької міськради Сергія Ремеза, команду не викинули просто на вулицю — поки домашній стадіон ремонтується, їй запропонували декілька тижнів пожити і потренуватися у Нетішині, де для цього є хороші умови. Але керівництво клубу від цієї пропозиції відмовляється, обравши незрозумілу наступальну тактику.

У міськраді здивовані такою позицією. Адже, за словами міського голови Серія Симчишина, насправді у місті робиться чимало для розвитку спорту взагалі і відрод-

«Показове» протестне тренування гравців і тренери футбольного клубу «Поділля» провели перед будівлею Хмельницької міської ради.

ження футбольної команди зокрема. І її часткове фінансування з міського бюджету — пряме тому свідчення.

Мало того, саме під час сесії, коли футболісти тренувалися перед вікнами міськради, депутати ухвалили два рішення, які спрямовані на розвиток і підтримку саме футболу. Одним передбачено, що ДЮСШ №3 надасть у тимчасову безплатну оренду міській громадській організації «Дитячо-юнацький футбольний клуб «Поділля» свій стадіон. Шоправда, за певних умов: футболісти тренуватимуться і гратимуть там, коли поле буде вільне від занять. А ще вони мають власним коштом відремонтувати огорожу і покриття поля, облаштувати освітлення та роздягальню. Можливо, все це затратно для команди. Але не варто забувати, що

всім зробленим скористаються і самі юні футболісти. До того треба розуміти, що без компромісів не обійтись, особливо тоді, коли бюджети всіх рівнів страждають від фінансового дефіциту.

Іншим рішенням сесії депутати дозволили ДЮСШ №2 передати свій стадіон у таку саму оренду громадській організації «Дитячо-молодіжний футбольний центр «Професіональний м'яч». І так само за умови, що центр відремонтує огорожу, зробіть покриття спортмайданчика та здійснить благоустрій території.

Нічого не вдієш: спорт сьогодні — заняття не з дешевих. Тож міська влада подбала про те, щоб юні футболісти мали місце для тренувань, але водночас сподівається на те, що ці організації також докладуть зусиль, зокрема й фінансових,

щоб підтримати спортивну інфраструктуру міста.

Водночас, розуміючи, що далеко не кожна родина юних спортсменів може дозволити собі платні заняття, поділяли про те, щоб не менш як десять відсотків тих, хто відвідуватиме тренувальні групи, робили це безплатно — як і діти із малозабезпечених родин.

Отже, на цьому тлі «показове» тренування ФК «Поділля» мало щонайменше дивний вигляд. Зрозуміло, що у такого молодого клубу, котрому ще рости і рости в усіх розуміннях цього слова, є чимало клопотів і проблем. То чи варто створювати своїми руками ще й якісь додаткові конфлікти? Навряд чи це допоможе реальному розвитку футболу в місті.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.
Фото автора.

Львівщина зустріла паролімпійців

До Львова швидкісним поїздом позавчора прибула перша група (на знімку) представників області — учасників літніх Паралімпійських ігор-2016. Серед наших героїв — представники фехтування на візках (шабля): Антон Дацко, Андрій Демчук, Наталія Морквич, тренери Іван Іваницький і Світлана Колесникова, плавці — Мар'ян Квасниця, Марина Ставбровська, тренер Олена Сальникова. Спортсменів зустрічали також діти з реабілітаційного центру «Джерело» та юні неповносправні спортсмени. Зустрічали весело і з піснями. Сльози радості, пам'ятні фото, автографи...

А вчора з Києва приїхали Мар'ян Павлик, Оріся Ільчина, Олександр Дідух, Віктор Дідух, Роксолана Дзьоба-Баян і тренер Олег Ільяшенко.

Фото Євгена КРАВСА (зі Львова, спеціально для «Голосу України»).

Над номером працювали: Ольга ВАУЛІНА, Людмила ОПАНАСЕНКО, Віктор БОНДАР.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідectво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси та передплата ціна на 2016 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 20 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 16 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 50 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 60000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 49810

Макет, верстка —
редакція газети
«Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

